№ 15. Treschdeen, 10. Aprilî. 1891.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ, Katolu eelâ № 12 un pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7, Helmsinga namâ, un Rihgâ, J. E. C. Kapteina kga grahmatu bodê, Eeksch-Rihgas Leelajâ Kehninu eelâ № 10.

Maksa par sludinajumeem:
8 kap. par sihku raksti rindinu; pahrtulkoschana if ſweschahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Isnahk weenreis nedelâ.

Makſâ, Jelgawâ ſanemôt par gadu 1 r. 50 k., par pusgadu 90 k.

Makſâ, pahr pastu peesuhtot: par gadu 2 r., par pusgadu 1 r. 25 k.

Ekspedizija: Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7.

Redakzijas adrese: Jelgawâ, Walles eelâ № 7.

„Latw. Aw." war apstellet:
Jelgawâ: Pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ eelâ № 7, „Latw. Aw." ekspedizijâ. **Bauskâ:** Steina kga apteekâ. **Talsôs:** J. Hirsch mana kga un H. Towa kga grahm. bodê. **Kuldigâ:** Ferd. Besthorna kga un Hartmana kga grahm. bodê. **Rihgâ:** J. E. C. Kapteina kga graym. bodê, Eeksch-Rihg. Leel. Kehninu eelâ № 10; W. F. Häckera drukatawâ, Paleijas eelâ № 3.

70. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apstellet:
Eeksch- un ahrsemê: Rudolfa Mosses kga wisâs ekspedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey kga grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolffa kga grahmatu bodê. — **Pehterburgâ:** pee Pehterburgas zeen. Latweeschu draudses mahzitaja. — **Bez tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widsemê,** kâ ari **Kursemê.**

Padomi teesas leetâs.

21. Jautajums: Mana mahte eepirka pirmajâ pirkschanâ Krona mahjas, un ir jau tahs ismaksajusi. Wina mira 1890. gada eesahkumâ, atstahdama 4 mantineekus: sawu wihru (manu tehwu) un trihs dehlus, no kureem es esmu tas wezakais. Wina ne-atstahja nekahdus paradus. Mahjas ir no Augstâ Krona takseeretas par 4525 rubkeem. Tagad pagasta teesa tahs takseereja 6525 rublus wehrtas, tas ir 2000 rublu wairak, nekâ Kronis tahs ir takseerejis. Ehkas nowehrteja uſ 4050 rubkeem un kustamo mantu uſ 1200 rubkeem, tâ tad kopâ wisa manta istaisa 11 tuhkst. 775 rublus. Lai gan pagasta teesas likumu 207. pantina stahw, ka pagasta teesai bez kahda luhguma ir jasper apsardsibas soli, tad tomehr pagasta teesa to nedarija; tikai pehz 4 mehneschem uſ manu luhgumu wina to darija. Pa to laiku mans tehws bija par wairak simts rubkeem lauka raschojumu pahrdewis, kuri tadschu manai mahtei peedereja. Pagasta teesa pehz mantas faraksta atstahja mantu tehwa glabaschanâ, nemaſ mums neprasidama, waj esam ar meeru, waj nè. — Tad nu luhdsu:

1) Kuram no mums ir preekschroka, mahjas preeksch sewis paturet, un kuram pehz likuma buhtu teesiba, mahju ehkas par brihwu dabut, waj tehwam, waj wezakajam dehlam?

2) Waj pagasta teesa wareja tik augstu mahjas takseeret, proti 2000 rublu wairak, nekâ Kronis, un kursch naw ar pagasta teesas takseereschanu ar meeru, kur tas war pahrsuhdset un zik ilgâ laikâ?

3) Kas man buhtu jasuhds, waj tehws, jeb waj pagasta teesa, ka naw tuhlit nahkusi, mantu farakstit, un waj mans tehws war weens pats paturet par pahrdoto labibu eenemto naudu?

4) Kad mehs newaram salihgt weenprahtigi, kas tad nu lai pahrwalda atstahto mantu? Waj tehws war pehz Kurſ. semn. lik. § 112. to waldit, lihdſ kamehr mehs wisi nahkam pilngadigi (jaunakais wehl naw pilngadigs), un kad winsch to war, waj tas war pehz sawa prahta rihkotees, jeb waj winam ir rehkinums janodod?

5) Waj mehs, kas esam pilngadigi, ari ko waram no eenahkumu atlikuma dabut, kamehr wehl manta naw isdalita?

6) Kur schi prahwa peekriht, un zik waretu ihsti maksat par mineto summu, kad leeta buhtu zaur teesu wedama?

7) Waj adwokats war samaksu eepreeksch pagehret, jeb waj tikai pehz spreeduma spehkâ nahkschanas?

Atbilde:

ad 1. Schis jautajeens ir strihdigs. Zik mums sinams, tad tagadejahs teesas schai jautajeenâ wehl nekahda galiga spreeduma naw taisijuschas. Tik daudſ wisadâ sinâ ir skaidra leeta, ka seeweeschu mantineeki ar naudu ir apmeerinajami, eekams wihreeschu mantineeki patura gruntsgabalu, pee kam mahju ehku wehrtiba neteek peeskaitita mantojuma summai (Kurſ. semn. lik. § 122.). Bet kad mantas atstahjejas laulatais wihrs un wezakais dehls winas mantoschanas-teesibâs konkureerê, waj tad pirmajam waj otrajam ir preekschrokas teesiba, gruntsgabalu paschu dabut par ihpaschumu un pee tam mahju ehkas eeguht par brihwu, ta leeta ir schaubiga. Kurſ. semn. lik. § 123. saka, ka wezakajam wihreeschu mantineekam schai sinâ ir preekschroka preeksch jaunakâ mantineeka. Bet tomehr ir japrasa, waj schis paragrafs pee tam ari sihmejahs uſ konkurenzi starp mantas atstahjejas laulato wihru un dehlu.

ad 2. Ne wis pagasta teesai, bet weenam no winas lozekkeem, kursch preeksch tam teek norahdits, ir takseereschana jaisdara. Kad mantineeki ar scho taksaziju naw meerâ, tad wini war luhgt, lai leek takseeret no leetpratejeem. (214. artikuls, nosazijumôs pahr semneeku ziwilprahwu no 9. Julija 1889. g.). Terminsch schai leetâ naw nosazits. Sinams, ka tee mantineeki, kuri, waj nu taisni isteikdami, waj kluſuzeesdami ar taksaziju bijuschi meerâ, newar tai wehlak wairs pretotees.

ad 3. Tam mantineekam, kas weens pats atstahtahs mantas eenehmumu ir peesawinajees, waijaga peenahzigo dalu no ta saweem lihdſmantineekeem atdot. — Kad pagasta teesa sawu peenahkumu ir nokawejusi, tad pahr winu war suhdset pee meera-teesneschu sapulzes. (43. artikuls, semneeku teesu sastahdijumâ no 9. Julija 1889. g.). Kad jautatajam zaur pagasta teesas peenahkuma nokaweschanu ir skahde padarita, tad winsch, ja ta nesneedsahs pahri par 500 rubkeem, war suhdset pee mera-teesnescha, bet zitadi pee apgabala-teesas. (Peesihm. pee semneeku ziwilprahwas 7. artikula un wispahrigahs ziwilprahwas 1330. artikula). Mehs dodam jautatajam padomu, pirms no tehwa peeprasit skahdes atlihdsinajumu.

ad 4. Tehws pahrwalda nepilngadigâ behrna mantojuma dalu, bez ka tam buhtu bahrinu teesai kahda atbildiba pahr to jadod; bet ar to tadschu naw sazits, ka winam newaijadsetu behrneem atlihdsinat skahdi, kas teem warbuht buhtu padarita. Pee-augusche behrnu mantibas pahrwaldischana winam peekriht tikai tik ilgi, kamehr wini pee ta paleek. (Kurſ. semn. lik. § 112.).

ad 5. Kad mantiba naw dalita, tad wisi mantineeki kopâ bauda winas augtus, katrs pehz sawas mantojuma dalas samehra.

ad 6. Mantibas dalischanas dehl jasuhds pee apgabala-teesas. Ismaksas jeb tehrinus, bez ka leetu tuwaki issinatu, naw eespehjams pateikt.

ad 7. Tas weenigi no tam atkarahs, kâ salihgst jeb norunâ.

22. Jautajums: Es kahdam kâ galweneeks paraksstijos uſ wekseles, un bez manis wehl weens. Wekſele ir 210 rublu leela. Bet wekseles dewejs naw eewehrojis likumâ noteikto laiku, un naw lizis to protesteeret. Tâ tad wina ir pasaudejusi sawu spehku, palikdamees par weenkahrschu paradu sihmi. — Wekseles nehmejs ir pasaudejis sawu mantu, un tam naw wairs, ar ko mineto summu atlihdset. Ari otram galweneekam naw mantas. Wekseles dewejs pagehr tagad no manis wisu summu. Waj winsch to war? — ne.

Atbilde: Kad paradu dewejs ir laiski rihkojees pret galweno paradneeku, tad galweneeks ir atswabinats no sawa peenahkuma. Wekseles neprosteereschanâ ween naw tahds laiskums atrodams. — Kad lihdſgalweneeks ir tai paschâ teesas eezirkni, tad jautatajs war pagehret, ka paradu dewejs no wina, proti no jautataja, pirms tikai pusi no parada prasa. Bet kad paradu dewejs bez sawas wainas newar, jeb newar wisu no lihdſgalweneeka peedsiht, tad winsch, ta istruhkuma dehl, war turetees pee jautataja.

23. Jautajums: Esmu algadsis un strahdaju schur un tur, zik tahlu manâ nodoschanu kwihtê atwehlets. Kad man pases waijadseja, gribedamam zitâ gubernâ darbu peenemt, tad ikreisas to nehmu un nomaksaju, zik prasija. Tâ es ari 1890. gadâ isnehmu pasi un aismaksaju, zik bija jamaksâ. Tai paschâ gadâ gribeju to pahrmainit, tamdehl ka bija notezejusi; bet nu tika ari par 1889. gadu pases nauda peeprasita. Tai gadâ man pases newaijadseja, jo mana dsihwes weeta bija tik 25 werstes no mana pagasta. — Tad nu luhdsu:

a) Waj war prasit, lai samaksaju — tâ ka es 1891. g. pasi isnehmu un nomaksaju, zik prasija, wisas nodoschanas — ari par 1889. gadu, tapehz ka tanî to nenehmu, jo usturejos tik tahlu, kâ nodoschanu kwihtê atwehlets? Pee kahdas teesas waru suhdset, kad pasi ne-isdod?

b) Waj teesa war pagehret, lai es peerahdu, kur pa scho laiku, kad pasi netureju, usturejees?

c) Zik ir jamaksâ par gadu likumigahs pases naudas?

Atbilde:

ad a. Kad jautatajam 1889. g. naw pases waijadsejis, un winsch to naw nehmis, tad, saprotams, tam ari pases nauda naw jamaksâ. Bet tâpat saprotams, ka winam personalnodokli par 1889. g. bija ja-atlihdsina, kuri katram pagasta lozeklim, waj winsch pagastâ, waj ahrpus ta dsihwo, ir jasamaksâ. Kad pasi bez jebkahda likumiga eemesla aistura jeb ne-isdod, tad pahr to jasuhds pee komisara semneeku leetâs.

ad b. Pagasta teesai ir gan teesiba, peeprasit peerahdijumu pahr to, kur jautatajs to gadu, kurâ tas pasi naw nehmis, bet ahrpus pagasta dsihwojis, ir usturejees.

ad c. Par weena gada pasi ir 3 rubli jasamaksâ pagasta lahdê.

24. Jautajums: Manas mahtes mahte, atraitne buhdama, eedewusees otro reisi laulibâ ar W. pagasta puisi M. G. un peewedusi sawam jaunajam wihram manu (meesigu) mahti, kura winai tas weenigais behrns bijis no pirmahs laulibas, par pameitu. Mana mahte tai laikâ bijusi tikai astonus gadus weza. Jaunais pahris nu salizis sawu lihdſ tam laikam eekrahto mantinu kopâ, un tâ ar saweenoteem (mantas) spehkeem uſnehmuschi W. pagasta J. mahjas uſ nomu jeb renti. Kad J. mahjas no dsimtkunga lihdſschinigeem nomneekeem uſ pirkschanu tapa peedahwatas, tad ari wini tahs par dsimtu eepirka, un nomneeze lihdſ ar sawu wihru pirkschanas kontraktu paraksstija. Manas mahtes mahte schinî sawâ otrâ laulibâ peedsihwoja atkal tikai weenu meitinu, un tâ tad wisa winas dsimta tagad sastahw iſ diwahm meitahm, kuras sawâ starpâ ir pusmahsas. Minetais pahris, redsedams, ka winam wairs nebuhs neweena meesiga dehla, peenehma mani manâ

Pasipahrnê.

Isglahbts.

Stahsts iſ dsihwes no A. Bertholda.

(1. Turpinajums.)

II.

Ahtrôs solôs Graberts staigaja pa pilsehtas gresno dahrsu, neeewehrodams, kas ap winu noteek. Winsch nebija tagad tai stahwoklî, sajust dabas jaukumus un atspirdsinatees brihwajâ gaisâ. Wiss wiwinam parahdijahs gluschi zitâ weidâ, wiss winam bija reebigs. Pat putninu dseesminas, kuras tas senak tik loti mihleja, ne-atstahja pee wina nekahdu eespaidu. Zilweki, kurus tas sastapa, tam islikahs par launeem radijumeem, kuru seijas, winu usluhkojot, launi un beedinoschi smaiditu, it kâ gribedami tam ussaukt: „Sargees! Behds no scheijenes! Tew naw wairs nekahda ustureschanahs muhsu starpâ!" — Winsch eenihdeja tagad pats sewi un ari wisu pasauli. Schad un tad tas gribeja dikti eeblautees aiſ eekschkigahm sahpehm; pee tam winu nospeeda ne-aprakstamas bailes, kuras tas nespehja isskaidrot. Winsch wehlejahs, ka buhtu jau sen nomiris, lai newaijadsetu ne pahr ko wairs domat, lai nejustu wairs tahs sahpes, kuras to pawada uſ katra soła. Winam islikahs, kâ kad uſ katra soła tam kahds ussauktu: „Tu tadschu sini lihdſekli, ar ko wari sew palihdsetees! Nem ehteru un apreibinajees, — tad buhsi atkal laimigakais zilweks pasaulê!"

Bailigi tas luhkojahs uſ wisahm pusehm, it kâ pehz runataja mekledams, kas winam schos wahrdus eetschuksteja. Neweena ne-eerauksdams, tas soloja atkal uſ preekschu un mehginaja pahr ko zitu domat. Tomehr tas winam ne-isdewahs. Wina gars bija nodarbinats tikai ar weenu leetu. Arweenu un arweenu tas stahdijahs sew preekschâ, zik besgaligi laimigs tas juhtahs sawâ apreibinoschâ stahwoklî. Waj tad nebija wisas sahpes un raises uſ reisi kâ ar roku atnemtas?!

Tad to sagrahba atkal bailes, ka peepeschi nakti tam waretu usnahkt breesmigahs galwas sahpes, un winam nebija wairs nekahda lihdsekła pee rokas, ar ko sawas sahpes remdinat; jo pudeliti ar ehteru tas bija saplehsis. Winsch mehginaja schihs bailes apspeest, stahdidamees sew preekschâ, ka tas zaur to pats sewi apmahnetos; bet tomehr wisas wina puhles bija weltas. Winsch itin labi nogida, ka eeksch wina diwi spehki, diwi gari mahjo, kuri pastahwigi weens ar otru karo un zihnahs. Pirmâ noluhks bija, winu atwest atpakał pee breesmigahs apreibinaschanahs, — otrâ, winu pahrleezinat, ka zaur to tas sagahdahs sew un sawai gimenei ne-isbehgamu postu un nelaimi. Kura padomam tam nu tagad bija sekot? Abeem uſ reisi winsch nespehja kalpot; weenam no wineem waijadseja palikt par uswaretaju.

Peekusis un noguris, tas atgreesahs atpakał uſ pilsehtu. Zelsch weda gar beedribas mahju, kur tas preekschlaikôs, pehz deenas darbeem, mehdsa ar saweem draugeem satiktees. Pehdejâ laikâ tas no wineem atrahwahs, un nebija wehl nekad pehz sawas pahrzeloschanas turp nonahzis. Schodeen winsch apnehmahs, tos atkal apmeklet un winu widû pee glahses alus atspirdsinatees.

Sapulzejuschees draugi apsweiza Grabertu ar preezigeem gawilu sauzeeneem; wisi winam parahdija peenahzigo godu. Tomehr winam islikahs, ka tee winu usluhkotu pawisam ar zitadahm azim, nekâ senak. Winsch teem wairs ne-ustizejahs; winsch jutahs drihs winu widû apsteests, nedroschs, no wiseem noneewats. Bez ka ar ziteem walodâs eelaistos, tas nosehdahs atstatu pee kahda galdina un luhkojahs domigi uſ sapulzejuschajeem, kuri nespehja nobrihnitees pahr wina leelo pahrwehrschanos. Waj tas pateesi bija senakais lihgsmais Graberts, kursch, sawas jautribas un isweizibas dehł, katrâ sabeedribâ tapa kâ mihlsch weesis usnemts? Domigs, sewî nogrimis, tas atraidija ihsi wisus usaizinajumus, peebeedrotees jautrajam pulzinam. Winu juhtas nesadereja kopâ. Winsch nespehja preezatees lihdſ ar lihgsmajeem weeseem un wini nespehja behdatees lihdſ ar noskumuscho un sagrausto Grabertu.

Daschas glahses alus isdsehris, tas atkal atwadijahs no beedreem tik pat auksti, kâ sasweizinajotees. Wina peepeschâ un ahtrâ aiseeschana islikahs weeseem loti dihwaina, kuri tam domigi un galwas kratidami noluhkojahs pakał.

Laukâ, swaigajâ gaisâ, tas atkal drusku brihwaki uselpoja. Winam islikahs, kâ kad tas buhtu atradees starp ihsti noschehlojameem zilwekeem, kuru starpâ nebija sastopams neweens draugs, bet gan eenaidneeki un pretineeki.

Ari wina seewas behdigâ un pahrmetoschâ seija tam bija nepatikama. Winsch tamdehł apnehmahs, eet wehl otr'reis pastaigatees. Daschus solus pagahjis, tas nogreesahs uſ otru pusi eelai. Schè winsch peepeschi uſ azumirkli apstahjahs, un tad tas turpinaja atkal sawu zelu. Abi naidigee spehki wina kruhtîs eesahka atkal no jauna sawu zihninu. Winsch bija uſ otru pusi nogreesees, jo tur atradahs kahda apteeka. Ar ne-isdibinajamu waru tas tapa turp wilkts projam. Tur winsch wareja ehteru dabut, — un kahda balss, no kuras tas pats isbihjahs, tam arweenu eetschuksteja: „Ne-esi mulkis, — eegahdajees ehteru! Tew tadschu winu newaijaga tuhdał isleetat; tu ne domat nedomâ apreibinatees. Bet tew war peepeschi nakti usnahkt galwas sahpes, un tu jau pats itin labi sini, ka nekas zits tew nespehj lihdset, nekâ weenigi ehters. Tamdehł nopehrz to jau pee laika. Nakti tew nebuhs neweena zilweka, kuru tu waretu uſ apteeku pehz ehtera suhtit. Bez tam ari nakti tas nebuhs tik weegli dabujams. Kapehz tu gribi labaki zeest sahpes, nekâ daschas kapeikas isdot un scho teizamo lihdsekli eegahdatees? Redsi, apteeka jau schèpat tuwumâ; tamdehł — droschi uſ preekschu!"

Otra balss sazija: „Nepeekrahp pats sewi. Ehtera tew ne buht naw waijadsigs; jo naktî galwas sahpes tew nekad wehl naw bijuschas, bet gan deenu un — weenigi ap pusdeenas laiku. Kad nu galwa tew lihdſ schim laikam wehl naw sahpejusi, tad ari nakti tew naw pahr to jabaidahs. Tawas ruhpes, kuras par pareisahm gribi atsiht, ir tikai walgi, kurôs wehlaku pats sawaldsinasees."

Graberts tuwojahs apteekai, palika brihdi stahwam un pagahja tad ahtri tai garam. Zik gruhti tas ari winam nenahzahs, tas tomehr apnehmahs paklausit pehdejai balsij, atsihdams itin labi pirmahs balss wiltibu. Leeli sweedru pileeni bija sakrahjuschees uſ wina kwehlojoschahs peeres. Wareja nosakhrst, ka tas ar wiseem dwehseles spehkeem zihnijahs pret sawu kahrdinataju, kursch atkal no jauna eesahka: „Tawa apnemschanahs nebija nekas ihpaschigi teizams. Wehl jau tu ne-esi mahjâs pahrgahjis, un — schi jau ari naw weenigâ apteeka. Zelâ mums ja-eet wehl weenai apteekai garam; tur waresi panahkt to, ko schè nokaweji."

„Esi wihrs!" otra balss winu beedinaja. „Peerahdi, ka tu katrai kahrdinaschanai nepadodees. Tu itin labi sini, kas no tam atkarajahs, weenigi tagad schinî zihninâ palikt par uswaretaju. Ahrsis tew jau wairak reisu atgahdinajis un teizis, ka zaur stipru, nelokamu apnemschanos tu spehji pahrwaret sawu breesmigo kahribu, kura tew un tawejeem draud postu un samaitaschanu; tew waijaga tikai pirmajahm kahrdinaschanahm atturetees preti, jo schihs ir wisbreesmigakahs. Isdodahs tew winas pahrwaret, tad ari tawa dsihschanahs pehz apreibinaschanahs masinasees un — beidsot tu pats wehl brihnisees pahr sawu pirmako wahjibu un nespehzibu. Jau diwi reisas tew isdewees launahs kahrdinaschanas apspeest; tagad tu zihnees pret trescho. Padodees tu tagad winai, tad wisas tawas puhles un mokas bijuschas weltigas. Tawas laulatahs draudsenes zeribas ir tad isgaisuschas; tawas labahs domas, tawa palauschanahs uſ sawu patstahwibu un spehku tad ir isnihzinatas un tu esi — nelaimigs, pasudis zilweks."

Wina pascha pahrleezinaschanahs pilnigi sadereja kopâ ar scheem peerahdijumeem; tomehr kahrdinatajs wehl ne-atstahja kaujas lauku, wehl reis nemehginajis, sawu upuri sawôs walgôs faistit.

„Esi gluschi bez raisehm; ta leeta jau ne buht naw tik nopeetna un bailiga, kâ tu pats eedomajees!" winsch atkal tam eetschuksteja. „Tu jau esi peerahdijis, ka spehji uswaret un atswabinatees no wiseem netikumeem, ka tew ir spehks, apspeest launahs eekahroschanahs. Un kad ari tu lautos, wehl reis sewi uſ nezelu nowestees, — kas gan buhtu zaur to tad sasneegts? Waj tu ari atsihsti, ka tu zaur schahdu aisleegschanos loti behrnischki pats pret sewi isturees? Taisni, lai sawu apnemschanos stiprinatu, tew waijadsetu pudeliti ar ehteru nopirktees. Kas gan par nopelnu tew buhs, ne-apreibinatees tamdehł, ka tew naw preeksch tam waijadsigo lihdsekłu pee rokas? Nè, tikai tad, kad tew ehters katru brihdi dabonams, un tu tomehr to neleetasi, — weenigi tad

astotâ dsihwibas gadâ par adopzijas dehlu, un tanî paschâ reisâ zaur weetigahs pagasta teesas protokolu man wisas meesiga dehla mantoschanas teesibas norakstija. Kad tagadejee J. mahju gruntneeki — mani adopzijas wezaki — mani par dehlu peenehma, tad wini wehl nebija schihs mahjas par dsimtu eepirkuschi, bet wehl dsihwoja tanis kâ rentneeki. Pagahjuschâ 1890. gada Dezembera mehnescha beidsamâs deenâs mana wezmahte, jeb, pareisaki sakot, mana adopzijas mahte, nomira, un nu mans adopzijas tehws man atfazija, lai es par nahkoscheem Jurgeem no wina aiseijot. 12 gadi jau ir pagahjuschi, kamehr mani adopzijas wezaki mani meesiga dehla weetâ peenehmuschi, un wisâ schai garajâ laikâ es esmu wineem godigi kalpojis un labprahtigi paklausijis, bes ka wini man kahdu nosazitu darba algu buhtu dewuschi, — bet man waijadseja ar to buht meerâ, ko wini man — kâ jau sawam behrnam — atmeta. Tagad, kur mana adopzijas mahte mirusi, mans adopzijas tehws nu mani no sewis aisraida, bes ka winsch man no manas miruschahs adopzijas mahtes mantas kahdu dalu atwehletu, — bet turpreti wehl peedraudè, notikuscho adopziju uszelt, t. i. mani us preekschu par sawu dehlu wairs ne-atsiht. — Tad nu mihli luhdsu:

1) Waj adopzijas tehws, tikai sawa eedoma dehl ween, war likumigâ zelâ isdaritu adopziju no sawas puses pawisam isnihzinat?

2) Kam ir preekschroka us gruntneeka nekustamahs mantas jeb mahju grunts mantoschanu, waj gruntneeka meesigai meitai, jeb waj gruntneeka adopteeretam dehlam?

3) Ja gruntneeks gribetu sawai meesigai meitai sawas us dsimtu eepirktahs mahjas us muhschigeem laikeem norakstit, kahdu atlihdsinaschanas dalu tad dabon atdopteeretais dehls, kas 12 gadus no weetas bes nosazitas darba algas gruntneekam uszihtigi ir kalpojis, no mahju mantotajas? Jeb waj adopteeretais dehls, kam wisas meesiga dehla mantoschanas teesibas pee pagasta teesas pilnigi apsolitas, newaretu schahdu mahju norakstischanu pawisam aisleegt?

4) Zik leela ir gruntneezes ihpaschuma dała no us dsimtu eepirktahm (ne-ismaksatahm) mahjahm, jeb no mahju kustamâ un nekustamâ peederuma, kad gruntneeze ne wis gruntneekam kâ seewa peegahjusi, bet kad wina wihram ar sawu mantu palihdsejusi, papreekschu mahjas us renti usnemt un wehlak — ar wihru kopâ dsihwodami — tahs par dsimtu eepirkuschi un pirkschanas kontraktu abi parakstijuschi?

5) Pehz J. mahju gruntneezes nahwes mehs palikahm us no winas atstahto mantu tschetri mantineeki, un proti: a) J. mahju gruntneeks, mirejas wihrs; b) mirejas meesigâ meita is pirmahs laulibas, gruntneeka pameita; c) abu gruntneeku meesigâ meita, un d) abu gruntneeku adopzijas dehls (miruschahs gruntneezes pirmahs laulibas meitas dehls). — Ko mehs no sawas aisgahjuschahs mahtes nu mantojam? Waj winas seeweeschu drehbes ween tikai, jeb waj no mahju kustamahs un nekustamahs mantas mehs, it ihpaschi tee trihs: b, c un d, ari kahdu atlihdsinaschanu dabonam, un kâ muhsu tschetru mantineeku mantoschanas teesibas sastahw weena pret otru?

6) Waj tagadejam gruntneekam buhtu likumigas teesibas, mahju ar wisu mantibu swescham pahrdot tahlak, eekams winsch mums, mahtes mantineekeem, naw mahtes mantu atdalijis?

7) Kas adoteeretajam dehlam buhtu nu us preekschu darams, lai winsch no 1., 3. un 6. punktê mineteem launumeem waretu atsargatees, jeb lai winsch sawas 2. un 5. punktê minetahs teesibas waretu aisstahwet?

K. Lm. — eeksch W.

Atbilde:

ad 1. Kad adopzija pareisi ir isdarita, tad neweena persona, kas pee tahs peeder, newar no sewis ween no tahs atkahptees.

ad 2. Tâ ka adopteeretais dehls ir lihdsigi turams meesigam dehlam, tad winam ir preekschrokas teesiba, mahjas paschas paturet par ihpaschumu.

ad 3. Par to, ka adopteeretais dehls, gaididams, ka reis taps par mantineeku, ir sawam tehwam, kas to adopteerejis, kalpojis, winsch newar nekahdu atlihdsinaschanu peeprasit. Kad nolihgums starp tehwu un wina meitu ir noslehgts, aiskarot adopteeretâ dehla mantoschanas teesibas, tad schim pehz tehwa nahwes ir teesiba, sawas mantoschanas teesibas zelt spehkâ. Waj adopteeretajam dehlam ir teesiba, jau tagad pretotees mahju pahrdoschanai, to war tikai pateikt, kad sina, kas wiss tai kontraktâ ir sarakstits, kas tika noslehgts pee adopzijas. Bet schis kontrakts mums naw pee rokas.

ad 4. Kad wihrs ar seewu abi kopâ mahjas ir pirkuschi, bes ka buhtu isteikts, kahda dała katram no tahm peeder, tad ir peenemams, ka katram puse peeder no mahjahm lihds ar winu peederumu.

ad 5. Katrs no teem tschetreem mantineekeem manto zetorto dalu no wisas atstahtahs mantibas.

ad 6. Jautataja tehws, kas winu adopteerejis, war, saprotams, tikai to dalu no mahjahm pahrdot, kas winam peeder.

ad 7. Tâ ka jautatajs leekahs buht wehl nepilngadigs, un winsch naw ar to meerâ, kâ tehws rihkojahs, tad tam ar luhgumu jagreeschahs pee bahrinu teesas (pagasta teesas), lai eezek aisbildni. Kas tad aisbildnim, waj jautatajam pascham, kad tas jau pilngadigs, ir jadara, tas no tam atkarasees, ko tehws, kas to adopteerejis, dara, lai jautataja teesibas aiskahrtu. Wisu, kas schai leetâ darams, smalki aprakstit, aisnemtu pa daudz laika un telpas.

No ahrsemehm.

Wahzija. Isgahjuschâ nedelâ masajâ Geestemindes pilsehtinâ reichstaga lozekla wehleschana notikusi. Tschetru partiju kandidati zihnijahs, bet neweens no teem naw dabujis waijadsigo balsu wairakumu, proti bijuschais walsts-kanzleris firsts Bismarks dabuja 7083, brihwprahtigais Adlofs 2402, Welfineeks Plate 3067 un sozialdemokrats Schmalfelds 3922 balsis. Tâ tad starp Bismarku un sozialdemokratu otrai wehleschanai janoteek.

Austrija. Keisars Franzis Josefs turejis jaun-eewehleteem tautas weetneekeem trona runu, kurâ teem peekodinajis, lai wini sawalditu sawu partijas garu un mehginatu wairak eewehrot wispahrigo walsts labumu. Bet mas zeribas, ka eekarsuschees kaisligee partiju lozekli schai tehwischkai pamahzischanai paklausihs.

Anglija. Tautisko wadonu kildas un pluhkschanahs, kâ leekahs, Ihru semneekus weduschas pee atsihschanas, ka winu usmusinataji tos noweduschi us nezeleem, un ka daudz gudraki buhtu bijis, wineem nepaklausit. Daudz mahju un grunts nomneeku, kas jau kahdus 5 gadus tihschi un ais stuhrgalwibas nebija samaksajuschi sawu renti, tagad brihwprahtigi sahkuschi sawus peenahkumus ispildit.

Franzija. Schinî gadu simteni, t. i. 90 gadu laikâ, Franzijai bijuschi 87 eekschleetu ministeri 71 kara ministeris, 73 ahrleetu ministeri, 69 teesleetu ministeri un 54 finantschu ministeri; tâ tad tikai reti kahds ministeris ilgaki nekâ 1 gadu bijis amatâ. Kad nu schajâs weetâs tagadejee amata wihri jau wairak nekâ pusotra gada bijuschi, un schim brihscham ari nekahda leela pretestiba neparahdahs, tad no tam war noskahrst, ka Franzijai tagad loti meerigs laiks.

Amerika. Strihdinsch starp Saweenoto Seemel-Amerikas walstju un Italijas waldibahm lihds schim wehl naw tizis islihgts, bet, kâ leekahs, tapis wahrigaks. Italija, kâ jau sinots, pagehreja, ka tee wihri, kas sinamos Italeeschus patwarigi bija nogalinajuschi, tiktu soditi, bet Amerikas waldiba to negrib darit, un tamdehl Italijas suhtnis atstahschot sawu weetu un labâ satiksme starp abahm walstim isbeigschotees.

No eekschsemehm.

Pehterburgas naudas kaltawâ kals schogad par pusmiljonu sudraba bankas naudu un sudraba sihku naudu par 2 milj., — no schihs sudraba 5-kapeiku gabalus par 10 tuhkst. rubłu; wara naudu kals par 200 tuhkst. rubł., — no schihs 3-kapeiku gabalus par 40 tuhkst. rubł., 2-kapeiku gabalus par 50 tuhkst. rubł. un 1/4-kapeiku gabalus par tuhkst. rubł.; selta naudu kals, zik tik peenahks selta.

Kâ pasta un telegrafa korespondenzijas Kreewijâ wairojahs, to sekoschee skaitli israhda. Issuhtija:

1889. g. Janwari	1,405,063	wehstules un	128,000	depeschu
1890. „ „	1,965,000	„ „	146,000	„
1891. „ „	2,240,000	„ „	200,000	„

Kreewijâ bija 1. Janwarî schinî gadâ 841 krahschanas kase, kur bijuschi noguldîti pawisam 142 milj. 426 tuhkst. 292 rubł.

Sibirijas dselszelsch buhschot wairak nekâ 10 tuhkst. werstu garsch. Schi dselszeła stigoschana un ziti preekschdarbi aprehkinati us 513 tuhkst. 800 rubłeem. Kamehr dselszeku dabuschot preeksch braukschanas gatawu, aiseeschot lihds desmits gadu. — —

No Tiflisas raksta „Balt. Wehstnesim": Pehdejâ laikâ tê eeronahs daudz Latweeschu, kas nahk no Witebskas gubernas; wini brauz us Turkestanas un Aiskaspijas apgabaleem, kur nodomajuschi apmestees us dsihwi. Gruhts un behdigs stahwoklis ir scheem masturigeem zaurbrauzejeem; jo nonahkot lihds scheijeni, wini peespeesti, eet pa pilsehtu dahwanas lasit, lai waretu nokłuht lihds zeła galam. Bet gala mehrki sasneegusscheem, teem, kâ jadomâ, buhs wehl leelakas behdas; jo tur naw neweena, kas waretu sneegt palihdsibu, un waijadsibas pee pirmahs eegrosischanahs buhs leelas. Asijas eedsihwotaji ir zeetsirdigi laudis, kas Eiropeeschus labpraht ne-eeredz. — Scheijenes Luteranu basnizâs strahdâ trihs mahzitaji: diwi sludina Deewa wahrdus Wahzu walodâ un weens — Igaunu walodâ. Behdigi, ka no mahzitajeem neweens neprot latwisku, lai gan pa wisu leelo Kaukasiju dsihwo deewsgan Latweeschu, kas ar preeku buhtu klausijuschees Deewa wahrdus sawâ mahtes walodâ. Pehrngad no Kursemes us daschahm Kaukasijas pilsehtahm tika atsuhtits labs skaits Latweeschu rekruschu, kas ari gauscham mas saprot Wahzu walodu. — Pati basniza atronahs gauschi gruhtôs apstahklôs; jo buhs jau kahdi 35 gadi pagahjuschi, kamehr naw nekahda laboschana notikusi. Us altara naw neweena luktura ar swezehm; basniza pati top apgaismota ar peezahm petrolejas lampahm. Ari no ahrpuses basnizai it behdigs isskats: weetahm kalki nokrituschi, trepes nekahrtibâ u. t. t. Tik leelai Luteranu draudzei, kâ Tiflisâ, gan waijadsetu labak uskopt sawu Deewa naminu; jo tê jau no sen laikeem ir loti daudz it bagatu Wahzu fabrikantu, kas gan waretu kahdus upurus nest. — Laiks pee mums loti jauks un silts; ehnâ siltums sneedsahs lihds 25 grahdeem. Koki sahk usplaukt. Mandelu koki jau beidz seedet.

No Petrowitschas. Februara mehnesî, kad pa Kursemi zeloju un ari Jelgawâ sabiju 10 deenu, es waru sazit, ka gandrihs ikkatrs muhsu tauteetis, tiklab us laukeem, kâ ari Jelgawâ un Leepajâ, kur tik ween biju sawâs darischanâs, un kad ar teem sarunajos, wairak to ween man sazija, ka mehs Eeksch-Kreewijâ buhdamee Latweeschi teekot no scheijenes eedsimteem Kreewu semneekeem postiti un wehlak no kungeem, dehl rentes, kâ ari zitu nodoschanu nesamaksaschanas, no mahjahm isdsihti, un tâ leelakâ dała Latweeschu krihtot gluschi postâ un nabadsibâ Eeksch-Kreewijâ. Us tehwiju greestees atpakal, teem ne-esot eespehjams. — Redseet, schahdas netaisnas walodas, kas apwaino ne tikai muhs Latweeschus Eeksch-Kreewijâ, bet ari scheijenes eedsimtos Kreewineekus, lihds ar winu muischneekeem, es Kursemê daudz weetâs, kâ jau mineju, dabuju dsirdet. Tapehz nu luhdsu zeen. redakzijai, ne-atmest scho manu rakstu, ko es zeen. tauteescheem zaur muhsu „Latweeschu Awisehm", dehl pateesibas, peesuhtu. Jo wisas scheit minetahs pahrestibas ir skaidri isdomati meli, kureem naw nekahdâ sinâ taisnibas. Tahdas walodas top tikai no tahdeem islaistas, kas, slinkuma un palaidnibas dehl, no Eeksch-Kreewijas us Kursemi greesuschees atpakal, un tapehz, sawa kauna dehl, nu rauga wisadus melus isplatit dsimtenê un eteikt, ka wini greesuschees atpakal, pahrestibas dehl, bet ne wis slinkuma un palaidnibas labad. Ka tas ir skaidra pateesiba, to es waru, Eeksch-Kreewijâ jau 21 gadu dsihwodams, ar daudz peerahdijumeem un peedsihwojumeem usrahdit, proti ka gandrihs wisi, kas no Eeksch-Kreewijas greesuschees atpakal us dsimteni, tikai palaidnibas dehl to darijuschi, bet ne wis, kâ wini to saka, pahrestibas dehl, — un zaur tahdeem klaidoneem daudzreis ari godigeem zilwekeem bija jazeesch lihdsa. Peeminescho tikai ihsumâ weenu tahdu gadijumu, pee kura daudz kreetnu strahdneeku zaur palaidneekeem dabuja zeest. 1868. gadâ kahds kungs, kas daudz Latweeschu dsimtu peenehma, dewa semi preeksch laukeem un pławahm us wairak gadeem bes maksas, un turklaht sehklu, maisi, naudu, lopus un wisu, ar ko zilweks war dsihwot. Tâ minetais kungs bija wairak tuhkstosch' rubłu wehrtibâ aisdewis Latweescheem, zeredams, eetaisi kreetnu Latweeschu koloniju, no ka warehs pehz gadeem sawu aisdewumu dabut atpakal. Bet tas notika pawisam otradi. Proteet, mineto Latweeschu starpâ atradahs daudz tahdu, kas no dsimtenes jau tamdehl ween us Eeksch-Kreewiju bija nahkuschi, zeredami scheit zeptus rauschus un gakas podus atrast gatawus preekschâ, bes ka buhtu pascheem zik nezik jastrahdâ. Schee nu pirmajôs gadôs dsihwoja pilnigâ lihgsmibâ. Kâ jau mineju, pirmajôs gadôs seme tika dota par welti, un ari wisa pahrtika, ka lai katrs waretu eepuhletees. Bet tik-ko brihwgadi beidsahs un buhtu bijis jasahk arentes maksat par semi, — bes tam schee tahdi klaidoni bija pee kunga zits eetaisijis 500—600 rubłu paradu, kas nu buhtu, sinams, ar laiku pa masahm dałahm kungam ja-atlihdsina, — tad tas nu wineem wairs nebija pa prahtam, un tapehz tee isdarija labaki tâ: pahrdewa paslepen sawus lopus, labibu un mantibu un, kungam nesinot, paschi aisbehga. Redseet, dehl tahdeem nu kungs ne-usdrihkstejahs, ari teem wairs ustizetees, kas pateesigi gribeja dsihwot, bet nehma apkihlat winu mantibas un lopus, lai jele zik mas sawu ihpaschumu atdabutu atpakal. Tapehz tad nu bija zaur tahdeem negantneekeem ari kreetneem strahdneekeem jazeesch lihdsa. Redseet, zeen. tauteeschi, kam schê ir waina? Waj ne pascheem Latweescheem, un ne wis Kreewu muischneekeem un semneekeem? Wehl neweens Latweetis naw Mogilewas gubernâ no scheijenes muischneekeem noplehsts waj isdsihts; bet tas gan ir ka Kreewu muischneeki daudzâs weetâs zaur Latweescheem ir pasaudejuschi labu dalu no sawas mantibas. Tapehz tee tagad ari wairs nekur nedod Latweescheem eepreekschu palihdsibas, bet tikai pehz, kad jau eesahk dsihwot, dod tahdeem, kam war ustizetees, un kad ir klaht apgalwotaji. Pahr Kreewu semneekeem mehs newaram ne slikta wahrda sazit; jo wini ar mums un mehs ar wineem dsihwojam pilnigâ satizibâ. Augstâ Waldiba wiseem isdod weenadu taisnibu, nemas neluhkodama us tautibu; jo mehs Latweeschi, Kreewineeku starpâ dsihwodami, nejuhtam nekahdu pahrestibu, un tapehz wisi tee, kas to grib usrahdit, ir melkuši. Tagad eeksch Baltijas gubernahm, kâ Kursemê un Widsemê, kâ es pats to redseju un dsirdeju, ir paschu Latweeschu starpâ daudz juzeklu un neweenprahtibas. Kursemê maksâ arentes, — un saka, ka wehl ir lehti, — 5 rubłus par puhra-weetu, un mehs, kas maksajam 3 rubłus par desetinu us gadu, no mums saka, kâ ir dahrgi. Lai nu salihdsinajam, kurâ weetâ ir labaki dsihwot. Pee mums seme isdod auglus ne masak us peekto un ne augstak us desmito graudu. Luhdsu nu, zeen. tauteeschi, aprehkinajeet dsimtenê paschi, waj kreetns strahdneeks Eeksch-Kreewijâ, kam Deews spehku un weselibu dewis, katru deenu strahdat preeksch sewis, war wehl postâ un nabadsibâ eekrist ari ar scho dahrgako arenti? Bet wairak ir tahdu, kuri maksâ 2 rubłus par desetinu. Tad nu, sinams, tikai tahdeem ir posts, kas paschi wainigi, padodamees slinkumam un plihteschanai, kâ ari teem, kas no dsimtenes aisnahk us Eeksch-Kreewiju, sawu mantibu pahrdewuschi, par ko knapi sadsen lihds 100 rubłu, un tad dodahs ar wisu sawu dsimtu scheit schurp, nemas nesinadami, kur un kahdâ weetâ apstahsees. Redseet, tad nu, kamehr dsihwes weetu atrod, pehdejais rubulis gandrihs ir isdots, un tâ tad ari, ja naw zitas palihdsibas, ir bads klaht. Tapehz, ja kas grib us Eeksch-Kreewiju nahkt, tam waijaga wismasakais lihds 200 rubłeem buht naudas, un ari ihsti sinat, kur un kahdâ weetâ apstahtees, lai nebuhtu tas wehlak janoschehlo, kâ daudzi to ir darijuschi; jo semi war dabut wisur, wisadâ wehrtibâ un leelumâ.

M. Eisengrauds.

Kaunâ skola eetaisita preeksch neredzigeem. Pilsehta dod preeksch skolas waijadsigahs telpas un palihdsibu. Skolâ usnems puisenus un meitenes no wisahm dsihwes kahrtahm. Behrneem mahzihs lasit, kurwischus piht, sukus taisit un wehl daschus zitus rokas darbus.

No Somijas. Helsinforsas pilsehtâ Luteraneeschi taisa jaunu Deewa namu; tas buhschot weens no wiskrahschnakajeem un maksaschot lihds 100 tuhkst. mahrku. — —

Widseme.

No Dselsawas. Swehtdeen, 31. Merzâ, tika sapulze notureta Snikerôs (Dselsawas walsti), kurâ lasija preekschâ sahtibas beedribas statutus, un teem parakstijahs, ka lai waijadsigâ weetâ waretu tos nosuhtit preeksch apstiprinaschanas. Beedribai dewa to wahrdu: „Leesma". Leesma, kas, no dsirkstelites iszeldamahs, arweenu isspleschahs, arweenu tik augschup dodahs, spihdedama, gaismodama, sildidama un — kas nepastahwigs, neleetigs — sadedsinadama. 29 personas parakstijahs, — to starpâ ari 3 seeweetes. — Merza mehnesim iseijot, tai nakti, scheijenes Sihles gruntneekam P. Auslakam nodega dsihwojamâ mahja (ehrbergis). Pahr uguns zehloni ari winsch pats nesina pasazit; laikam ta zehlusees no skursteņa. Ehrbergis ir apdroschinats Dselsawas sawstarpigâ uguns-apdroschinaschanas beedribâ. —

No Leelwahrdes. Pagahjuscho seem' muhsu meschôs tika taisits daudz brusu un slihperu. Lai nu gan zena par taisischanu un tâpat ari par weschanu bija masa, tad tomehr, zihtigi strahdajot un taupigi dsihwojot, daschi nopelnija labu grasi, ar ko schinîs gruhtôs laikôs wareja nowehrst daschu truhkumu. Bet, deemschehl, ziti atkal no wisas seemas strahdaschanas ne grascha naudas nepahrnesa mahjâs. Tikko naudu dabuja, tee nogahja us tuwako krogu, un tur to teem krodsineeks it preezigs pahrmainija pret sihwo un bairiti, un tâ darbam nobeidsotees, tee tukschi aisgahja, kahdi bija atnahkuschi. — Pehz ilgas gaidischanas, 31. Merzâ pee mums Daugawai isgahja ledus, un deenu wehlaki atkal Ogres upei, un proti — gluschi meerigi. Tagad nu pa Ogres upi redz łaudis naigi ween rihkojamees ar plostoschanu, lai waretu pirms uhdens nokrischanas, kas Ogres upê ahtri noteek, scho darbu nobeigt. — Pagahjuscho ruden', kâ jau sawâ laikâ tiku sinojis, pee mums tika daudz sagts. Seemai eestahjotees, sahdsibas gan sahka masinatees, bet tagad tahs atkal sahk wairotees. —u—

No Stukmaneem. Linu zena labojusees. Merzâ maksaja pee scheijenes dselszeła stanzijas par labeem lineem ap 37 rubłeem par birkawu. Daudz linu uspehrk Trentelberga nama tehwi un tad nodod leelakâs partijâ stanzijas tirgotajeem R. un W. kgeem. Pehdejais, kâ rahdahs, labpraht ar masahm dałahm netirgojahs. 8. Februari redseju pee stanzijas sekoscho gadijumu: Bija peebrauzis kahds saimneeks is Widsemes pee W. kga spihkera un peesolija trihs birkawas linu. W. kgs, linus labi apskatijis, solija galu galâ par teem 29 rubłus birkawâ. Pahrdewejs atrada solito zenu pa masu un nobrauza no spihkera, kahdus pahra desmit solus us zeła. Tê peenahza Schihds un, linus apskatijis, bes daudz runas aismaksaja us weeetas 32 rubłus par birkawu, sakrahwa tos us sawahm ragawahm un noweda atpakal pee W. kga spihkera, pee saweem ziteem lineem. Pawisam netizami, ka Schihds buhtu tik jaukuma pehz dewinus rubłus par mineteem lineem pahrmaksajis, ja tee nebuhtu to wehrts; bet tâpat netizami, ka W. kgs, Latweetis buhdams, mineto saimneeku par dewineem rubleem buhtu gribejis peekrahpt!? — Labibas zena pa wezam. — Walodas pahr dselszeła taisischanu lihds Kalsnawai pawisam apklususchas.

J. R.

No Kalsnawas puses. Schê sanemti trihs wihri, kuri bijuschi isgahjuschi us laupischanu. Mahrzeenes meschasargs tos atradis kahdâ seena schkuhni gukam, sameklejis palihgus, un tad tos sanehmuschi un nodewuschi weetigai polizejai. — Behrsones M. mahju puisim, brauzot no Stukmanu stanzijas nakti us mahju, sirgs pahrschauts Wez-Kalsnawas silâ. Puisis no isbailehm tapis slims. — Schê klihst apkahrt kahds Schihds, isdodamees par apdegschu. Seewa esot no apdegschanas tapusi akla un behrni slimi. Schihds nometahs zelôs un pilnâ balsî brehz un waimanâ, kamehr dabon dahwanu. Protams, ka wiss tik Schihda isgudrojums, lai goju waretu peekrahpt. — A. mahjâ atraduschi akas spannî gabalinôs sakapatu zuhkas galu.

Darba puisis pirmais gaku apzilajis, un nu tam, kà domà, no galas apzilaschanas, rokas ilgaku laiku slimas. Mahjas sunis gan esot rihjigs, bet ari tas mineto gaku ne-ehdis. Schè wehl daschàs mahjàs mahneem tiz un no neekeem bihstahs. Ihpaschi schogad, kur gandrihs katram scheijenes saimneekam pa dalai no uhdens apnests seens jabaro un zaur to lopini lehtaki saslimst, is mahnu pelneem dascha dsirkstelite isschaujahs.

No Laudones. Scheijenes labdarigà beedriba rihkojahs, zelt nahkoschà wasarà beedribas namu. Par dseedaschanas kora wadoni eewehlets Sahweenes pagasta skolotajs L. kgs, un tas naigi ween nodarbojahs, jau mahzidams dseesmas preeksch nahkoschà wasarà isrihkojameem sakumu preekeem. Lai nu gan dseedaschana pajautrina un top skaitita pee peeklahjigeem preekeem, tad tomehr nepeenahkahs sapulzetees us laizigu dseesmu mahzischanos ihpaschi gawenu swehtdeenàs. Kad tehwi un mahtes — wisa draudse Deewa namà apdseed swehtahm dseesmahm Pestitaja zeeschanu preeksch mums, kà lai wini sawàs luhgschanàs peemin sawus behrnus, kuri pa to laiku mahzahs „Krauklits sehd osolà, ak tai ridi, ak tai ridi", waj zitu tai lihdsigu dseesmu. Tas nepeeklahjahs, un tapehz lai peeluhkojam, ka netopam nowesti no taisnà, pareisà zeła. T.

Walmeerà apstiprinati: ahrsts kol.-rahts Eckardts — par aprinka ahrstu, un kol.-rahts Dr. v. Lutzau — par pilsehtas ahrstu.

Tehrpatas klinikà nomiruschi 3 slimneeki, kas zaur pahrleezigu dserschanu sawu weselibu sapostijuschi. — —

Kurseme.

Waislas lopu tirgu, kuru ik gada Jelgawà isrihko, schogad noturehs 11., 12. un 13. Junijà. Kursemes ekonomiskahs beedribas preekschneeziba zaur senakeem sludinajumeem jau us to ir aisrahdijusi, ka wina peenem peedahwajumus un peeprasijumus lopu tirdsneezibas sinà, un tapehz wehlahs, ka, jo wairak minetahs tirgus deenas tuwojahs, ta drihsà laikà dabutu schahdus sinojumus, ka lai waretu pehz tam wisu waijadsigo sakahrtot. Tee, kam schahdi peedahwajumi un peeprasijumi, tamdehl teek us to dariti usmanigi, ka — jo agraki tee tos pasino, jo wairak tee war zeret, ka tee tiks eewehroti. Pehz sinahm, kuras esam dabujuschi, daram lopu audsinataju kungeem sinamu, ka schim brihscham gruhsnejas Ostfrihschu sugas gowis wiswairak teek peeprasitas, bet tomehr tik pat ari wehlahs, lai Angleru sugas lopu netruhktu tirgû. Preekschneeziba par to gahdajusi, ka nu arweenu schis tirgus tiks noturets labà weetà, pee sirgu tirgus, un pastahwoschi eerihkotòs apschkuhnòs, un zerè, ka semkopju aprindas pee ta dsihwi peedalisees.

Par Kursemes muischneeku wezako eezelts, kà jau sinots, barons Alfons v. Heykings, par wina weetneeku — Lindes barons Pauls v. Hahns un par Jaunjelgawas aprinka aprinkmarschalu Klaipehdas barons Arturs v. Schlippenbachs.

Sirgu sahdsibas. Kursemes gubernà, pehz „Gubernas Awises" sinahm, 1889. gadà bijuschas pawisam 427 sirgu sahdsibas; saudejumus warot skaitit ap 22 tuhkst. rubleem. (Bet kur tad nu wehl paleek ne-aprehkinami leelà skahde, kas zelahs no darba spehka truhkuma?) Pehz aprinkeem apskatot, wiswairak sagts Jaunjelgawas aprinki (84), wismasak Wentspils aprinki (14).

Bruhschi. Kursemê us laukeem bija tahdu brandwihna dedsinatawu, kas 1890/91. gadà strahdaja, pawisam 51, un tahdu, kas tai paschà laikmetà nestrahdaja, 17; alus daritawu bija tahdu, kas 1890. gadà strahdaja, 44, un tahdu, kas nestrahdaja, 6; med'alus daritawu bija tahdu, kas 1890. gadà strahdaja, 7, un tahdu, kas nestrahdaja, 2.

Kursemes pilsehtahm no 1880. g. lihds 1884. gadam bijis eenehmumu: Leepajai — 1 milj. 896 tuhkst. 949 rubl., Jelgawai — 1 milj. 349 tuhkst. 963 rubl., Wentspilij — 167 tuhkst. rubl., Kuldigai — 145 tuhkst. rubl., Jaunjelgawai — 108 tuhkst. rubl., Aisputei 70 tuhkst. rubl. un Bauskai tik pat dauds. Wismasaki eenehmumi bijuschi Piltenei — tikai 10 tuhkst. 244 rubl.

No Bauskas. 6. Merzà dabujahm Bauskà redset schahdu jozigu gadijumu: Kà wispahrigi sinams, pahr Muhsas upi, no Jelgawas puses pahr Rundali brauzot, schinî pusê Bauskai atrodahs preeksch nezik gadeem pehz Howes sistemas usbuhwets prahws tilts, un tilta katrà galà stahw stabs eeraksts, us kura peestiprinatahs melnahs tahselites ari Latweeschu waloda stahw drukati schahdi wahrdi: „Soleem braukt, nesmehket un pa walneem nekahpelet." Dascheem ir eeradums, usskatit, ka to, kas us tahdahm tahselitehm usrakstits, ir aisleegts darit, un tà tad scheit jadomà, ka buhtu aisleegts „soleem braukt, nesmehket un pa walneem nekahpelet", — bet turpretim mudigi jabrauz, jasmehkè un jakahpelè pa walneem. Bet neba ikkatrs spehj sajehgt, kas grahmatà, jeb kà katrs aisleeguma usrakstis saprotams, turpretim prahtinsch daudsreis koti wahjsch. Tà tas ari domajams pee schi atgadijuma. Minetà deenà kahds Franka-Sesawas saimneeks, us Bausku darischanàs braukdams, sapratis melnà galdina usrakstu ihsti pareisi un laidis pahri tiltam rikschus. Bet saimneeks domaja un waktneeks winu kehra rokà. Tilta sargam, tahdu aisleeguma ne-eewehroschanu eeraugot, bija warbuht launas domas usnahkuschas; tas peetureja brauzeju un weda winu lihdsa pee Jelgawas-Bauskas aprinka preekschneeka II. eezirkna jaunakà palihga kunga, teikdams wairak lauschu klahtbuhschanà, ka brauzejs newarot buht labs zilweks, jo tà tik saglis warot braukt, us ko brauzejs atbildeja: ak ja, bet prasito rubli tew tadschu nedoschu! — Deewsfin, ka brauzejam buhtu gahjis, ja minetais polizejas eerehdna kungs winu nebuhtu pasinis par sew padoto pagasta preekschneeku un tamdehl palaidis us mahjahm. Tomehr brauzejam tika teikts, ka leeta tikschot nodota meera-teesnescha kungam isspreeschanai, un ka winam sods gaidams. — Tè nu atkal redsams, kahdà klismà war eetikt, kad nejehds saprast, kas rakstits, jeb ko us melnà galdina usdrukatais aisleegums pehz sawa sazeretaja domahm ihsti nosihmè. A. A.

No Jaunpils apgabala. Seemas baltais, aukstais apsegs pilnigi jau sudis, tik wehl retas pehdas par sihmi atstahdams us reis atkalredseschanos. Wiss sahk mostees, un pawasaras pirmee wehstneschi jau klaht, kà kihwite, strasds, zihrulitis un stahrks. — Lihds ar pawasaru muhsu apgabalu peemekleja uguns-grehks, pahrwehrsdams Biksfu Behrsina gruntneekam riju par pelnu kopinu. Uguns zehlahs no krahsns, kas wehl tika kurinata, dehl labibas schahweschanas. Tà tad minetam gruntneekam deewsgan sahpigs siteens ihsà laikà, kà jaunam eesahzejam. Ne-zik ilgi preeksch tam tas zelà bija kritis launu zilweku nagòs, knapi tik tà sawu dsihwibu isglahbdams, kad klaht atronoschos naudu, simtu diwidesmit astonus rubkus, bija usupurejis. Winam ir tà notizis, kà jau mehds sazit: „Nelaime nenahk nekad weena." — Wairak wesumu ahbolina, kà ari pelus un salmi, ar ko leelà ehka bija peepildita, un tàpat ari daschi saimneezibas rihki, kluwa uguns leesmahm par laupijumu. X.

No Irlawas. Kahds semneeks bijis Tukuma nedelas tirgû, pirkt kartuseles, bet tur mas dabujis. Winam eestahsta, lai brauz us Jaunpils pusi, tur kartuseli dauds lehtaki pehrkami, nekà Tukumà. Aisbrauzis lihds Irlawas krogam, winsch tur atpuhtina sirgu, un pats ee-eet krogà, kahdu glahsiti alus eedsert. Drihs eenahk ari 2 winam nepasihstami zilweki. Tee eelaischahs ar winu waloda, un winsch teem sawu nodomu isstahsta. Kartuselu pirzejs aisbrauz, un schee 2 wehl paleek krogà. Wihrelis, tik-ko kahdas werstes 3 pabrauzis, dsird, mudigi pakal brauzam. Winsch jau pee laika pagreesch zelu. Pabraukuschi garam, tee aisgreesch tam sirgu preekschà, iskahpj 2 wihri no rateem un prasa, lai dod naudu. Bet tas welk weenam tà par kruhtim, ka tas eewelahs grahwî. Redsedams, ka nespehs 2 turetees preti, tas aismuhk tumschà nakti projam, atstahdams sawu sirgu us zela. Ar Pehtertales pagasta preekschneeka peepalihdsibu sahk meklet otrà deenà pehz sawa sirga. No Irlawas krodseneeka dabon sinat, ka weens no scheem, kas ar tramdito wakar runajuschi, ir bijis W. mahju kalps. Tas, sirgu pahrbrauzis, teizis saimneekam, ka to atradis us zela bes zilweka. Saimneeks aissuhtijis kalpu ar sirgu, lai to nodod pagasta waldei. Mekletaji sateek kalpu, ar sirgu brauzam, to sanem un nodod teesahm. Meklè ari otru beedri rokà, kas esot bijis no Lestenes pagasta.

No Tukuma. Labi apgehrbees zilweks salihgst ar suhrmani, lai to aisweds lihds Irlawas seminaram. Tur wehlu wakarà nobraukuschi, kungs, iskahpis, saka suhrmanim, lai pagaida, naudu tuhlit isnesihs. Suhrmanis gaida un gaida, bet newaredams sagaidit, ee-eet eekschà, — bet tè nekur naw atwestà kunga, un neweens no ta ari neka nesina. Sweschais bija nakts laikà aisschmauzis pa tumsu projam, kahdas pustreschas juhdses par welti iswisinadamees.

No Kandawas. Diwi Schihdini, kam pascheem naw bodes, bet gan sawi sirgi, aisbrauz lihds Tukumam, Kandawas Schihdu bodneekeem pahrwest prezes, kas pa dselszelu no Rihgas atsuhtitas. Weens no scheem, sawu zela beedri apskausdams, tam neredsot, isnem no wina wesuma kastiti ar raugu un to aissweesch projam, lai schim buhtu jasamaksà saudejums un tam zità reisà wairs ne-ustizetu, prezi pahrwest. Bet sakams wahrds mahza, ka blehdiba sew paschai rihkstes greesch. Wisu scho nedarbu bija noskatijees no tahleenes kahds gorodowojs. Tas aisweds blehdigo Schihdeli pee teesas, kur tam kahdu laiku buhs jasehsch zeetumà. — —

No Kuldigas. Weetigais „Anzeigeris" sino, ka kahds tekniķis, kursch jau wairak apgaismoschanu ar elektribu ar labeem panahkumeem eewedis, apsolijis sastahdit maksas aprehkinumu pahr elektribas apgaismoschanas eeweschanu Kuldigà, pee tam isleetajot Wentas upes rumbas spehku.

No Lutrineem. (Cesuhtits). Muhsu pagastà 4. Merzà notika schahds atgadijums: Scheijenes A. mahjàs eebrauza diwi Mosus dehli, no kureem pirmais parastà wihsê peesolija sawu prezi, un otrais, kursch bija deewsgan smalki gehrbees un wehl jauns zilweks, usdewahs par dakteri un solija glahbt wisadas slimibas, tiklab eekschkigas, kà ari ahrigas; jo Tehrpatà 14 gadus studeeredams, tas wisu koti smalki esot ismahzijees. Lehttizigee lautini klausahs Schihda stahstòs, un tiklihds Schihdinsch pabeidsis sawu penteri, tè ari laudis, it kà no brihnuma waras sagrahbti, speeschahs brihnumu dakterim katrs ar sawu wainu klaht, un ja kahdam tahdas ari naw, tad tomehr dakterim tas ja-ismeklè, kur tad beidsot tadschu isnahk, ka tam ari ir sawa slimiba. Tahdà noluhkà tas ari nehmis preekschà ta pascha saimneeka dehlu; winsch sakehris to pee rokas, stahwejis pats widû un, ar kahjahm klapedams, to tezinajis rinki apkahrt, kà sirgu. Nabadsinsch skrehjis, ko jaudajis, kamehr aiskusis. Tad brihnumu dakteris apstahjees un ar it gudru gihmi sazijis: Klausatees, kà winam eekschà it kà ar leelu ahmaru dausahs! — Schihdinsch nu sadewis wiseem sahles un sanehmis peenahzigo maksu: no saimneeka un wina gimenes, brangas nakts-mahjas atrehkinot, 2 rubl. 50 kap. un no weenas meitas 1 rubl. 2 kap., un tad aislaidees steigschus projam, atstahdams isahrstetos deewsgan noschehlojamà buhschanà. Tapehz: „Kas lehti tiz, tas peewilts kluhst!" Donis.

Jelgawas notikumi.

Deewakalposchanas Annas basnizà no 10. lihds 17. Aprilim. Zetortdeen, 11. Aprilî: Gawenu deewakalposchana, pulkst. 1/2 6ôs wakarà; spred. mahz. Grafs. — Peektdeen, 12. Aprilî: Lauku draudses jaunekłu eeswehtischana, pulkst. 10ôs no rihta; mahz. Conradi. — Puhpolu swehtdeenà, 14. Aprilî: 1) Lauku draudsê: Deewakalposchana pulkst. 9ôs no rihta; mahz. Conradi. 2) Pilsehtas Latweeschu draudsê: Deewgaldneeki pulkst. 1/2 7ôs no rihta; mahz. Grafs. Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Grafs. — Lauku draudsê ussaukti: Ernests Dsinters ar Otiliju Tschakste; Gederts Engel ar Lawisi Eichwald; Frizis Petersons ar Lawisi Uhdris; Jahnis Rosenbach ar Emiliju Gailis. Lauku draudsê miruschi: Julija Minna Stromberg, 1 g. 7 m. w.; Siegfrieds Gesner, 7 g. w. — Pilsehtas draudsê ussaukti: Otto Hernitz ar Lawisi Schnore; Jahnis Rosenbach ar Emiliju Gailis; Juris Kruhmin ar Katrinu Scharloti Hoffmann; Mikelis Janis Luhsis ar Linu Brenzis; Gederts Engel ar Lawisi Eichwald.

Pilsehtas Latweeschu draudses jaunekli un jaunawas tika zetortdeen, 4. Aprilî, pulksten 10ôs no rihta, Annas basnizà eeswehtiti no mahzitaja Grafs'a kga. Basniza bija jauki ar pukehm puschkota.

Ledus iseeschana Jelgawas tuwejàs upês eesahkahs aiswinas nedelas pehdejàs deenàs. Drikse peektdeen, 29. Merzà, uhdens stahwoklis sahka pa kahdu puspehdu pazeltees, un lihds ar to ari eesahka iskurkuschais ledus drukstu kustetees. Sestdeen, 30. Merzà, uhdens palika wehl augstaks, un Drikse ledus no dselsu tilta leijas puses isgahja; augschas pusê, Drikses galà, ledus gan kustejahs, bet pret tiltu leeli gabali sagreesahs schkehrsus un tà palika stahwot. Leelupê sestdeen, 30. Merzà, ledus wehl stahweja rahmi, bet, uhdenim pazelotees, lika domat, ka tas war katru azumirkli eesahkt iseet, un tapehz tanî paschà deenà iswilka Leelupes plosta tiltu. Swehtdeen no rihta zehla pahri ar laiwahm; bet ap pusdeenu ledus sahka kustetees un eespeedahs plosta tilta weetà un aiskrustoja pahri zehlajeem zelu, tà ka satiksme ar otru krastu tapa trauzeta. Ledus iseeschana wehl pehz lauschu domahm newareja to deenu notikt, semà uhdens stahwokła dehl, kursch tikai 5 pehdas bija pazehlees (ziteem gadeem ledus eeschanas laikà uhdens zelahs wisu mas lihds 10 pehdahm), un leelà seemel-rihta wehja labad, kursch straumei eepreti pastahwigi puhta. — Swehtes upe jau aiswinu nedel' weetahm bija tihra no ledus, bet weetahm wehl daschi upes gabali ar to bija apsegti. Laudis domà, ka ledus no saules iskusis. — Swehtdeen, 31. Merzà, us wakara, Leelupê ledus tomehr sahka eet, un pirmdeen bija jau isgahjis. Tà tad pee wisa semà uhdens stahwokła ledus tadschu isgahja. Otrdeen, 2. Aprilî, wareja eewilkt plosta tiltu, un satiksme atkal ar Leelupes otro pusi bija atklahta. To paschu deenu ari twaikonis no Jelgawas us Sloku eesahka sawus brauzeenus, un tàpat ari laiweneeki tuhlit jau eesahka isrihkot sawus pretschu brauzeenus. — Tà nu ledus iseeschana schogad notika bes kahdahm breesmahm, un pat bes pluhdeem, ko pehdejôs gadôs sen, sen ne-esam peedsihwojuschi. Zilweku dsihwiba, zik sinam, schogad' naw neweena pati pa laika pahrdalischanos Leelupei krituši par upuri; tikai kahds pahrdroschs ledus gahjejs wehl aiswinu nedel' pee Jelgawas dabujis labi ismasgatees, pirms to iswilkuschi. Tà nu lai gan wehlaku par 1 1/2 lihds 2 nedelahm, nekà ziteem gadeem, ledus usturejahs upês, tad tomehr tas reis aisgahja, un mehs juhtamees no seemas sloga pilnigi swabadi, isnemot naktsfalnas, kuras muhs allasch no rihteem apzeemo. Bet zeresim, ka ari schihs muhs drihs atstahs.

Nosudis. Isgahjuscho nedel' kahds scheijenes sulainis, kursch, kà dsirdams, esot no pasihstameem usleenejis lihds pahri simts rublischu naudas, nosudis. Tà tad jau gan atkal buhs nolaidees us jauno pasauli, kur jau tee behgli wisi sakrahjahs. ш

Wisjaunakahs sinas.

Seemela telegr.-agentura.

Pehterburgà, 8. Aprilî. Kreewijas birschu komitejas ir usaizinatas, ar Kreewu produktu un pretschu prowehm peedalitees pee ruden' Palermâ noturamahs laukfaimneezibas isstahdes. — Newa tagad pilnigi klaija no ledus.

Rehwalê, 8. Aprilî. Us Baltijas dselszela sestdeenas wakarâ, ne tahl' no Gatschinas, notika sadurschanahs starp us Rehwali eijoschu pasta brauzeenu un starp pretim nahkoschu pretschu brauzeenu. Pasta brauzeenu, par laimi, wareja wehl laikâ apturet, kamdehl sadurschanahs nebija tik spariga. No dselszela personala un pasaschheereem tikai nedaudsi dabuja kahdus gruhdeenus; bet bagascha un pasta-wagoni pilnigi sadragati. Pasaschheeri tomehr bija tà ustraukti, ka daschi is bailehm issita logus un isleza ahrâ. Stahsta, ka pretschu brauzeena maschinists prahtâ juzis un lizis sawam brauzeenam no pehdejahs peeturas weetas, bes stanzijas preekschneeka atlaujas un bes jebkahda personala, tahdâ ahtrumâ dotees projam, ka schis nespehjis to wairs panahkt.

Wehstules un atbildes.

1. Saweem zeen. lasitajeem luhdsam, eewehrot schi nummura ahrkahrtigo peelikumu pahr darbibas weizinaschanas beedribu.

2. No Jaunpils apgabala. Newaru atturetees, neka nepeesihmejis pahr manu jau reis rakstito sinojumu, ko zeen. redakzija bija tik laipna, 3. nummurâ usnemt. Zeru, ka zeen. lasitaji nelaunosees, kad wehl reis winus ar sinamahm sinahm apgruhtinaschu; bet zitadi newaru, — par mehlnesi negribu palikt, — un tad tadschu man japeerahda, ka „F. —sch—" kgs pats alojees. Weenà sinà zeen. redakzija bija jau tik laipna, mani atwainot, proti ka Jaunpilneekus par dsehrajeem esmu norahdijs, ko nemas ne-esmu darijis. Bet to zinu, ko „F. —sch—" kgs raksta, gribedams man peerahdit, ka esmu alojees, un pat usteept, lai sawus wahrdus atsauzu, — es newaru, „F. —sch—" kgm par noschehloschanu, jo ir ruhkta pateesiba, ka augschminetam apgabalam ari sawas wainas peemiht. — Es tadschu ne-esmu pahr Jaunpilneekeem ween rakstijis, bet pahr wisu apgabalu, kur wairak pagastu sasaeenahs kopà, un us kureem ari pateesibà manas rindinas sihmejahs. Wareet jau paschi pahrleezinatees; mana raksta eesahkumà stahweja: „No Jaunpils apgabala". — Tad wehl „F. —sch—" kgs tik pahrgalwigi, pat tik pahrspihleti grib, un prot ari netaisnibu wehstit, kas it ne buht naw un newar ari nekad pateesibà buht. Par peemehru, kad 3. nummurâ peemineju senako Jaunpils kori, wehledamees, kaut tagad ari koris nodibinatos, kursch gan to warehs noleegt, ka tur naw kora bijis? — Lai gan mana muhscha gaita tik tahlu nesneedsahs atpakal, proti gadu trihsdesmits, tad tomehr man tee wahrdi ir dsili sirdi palikuschi, ko weztehws man masam behrnam stahstija pahr aisgrahboschu, jauku dseedaschanu Sch. kga laikà. Ja Juhs, „F. —sch—" kgs, pats newareet atzeretees, tad paprasseet kaut kuram wezakam Jaunpils draudses lozeklim, un Juhs redsesset, ka tam wehl tagad eesils sirds, atstahstot pahr isrihkotajeem Jaunpils dseedaschanas swehtkeem, kas jau pilnigi peerahdihs toreisejà kora stahwokli. — Bet nu pa teem ilgajeem gadeem, kur neweenas dseesminas nedsirdejahm, kur tad Jaunpils koris bija palizis, „F. —sch—" kgs? Tè nu gan Jums waijadseja labaki pahrdomat, pirms spalwu nehmaht rokà un sahkaht to tezinat, un ne wis tik pahrspihleti wisu zeen. lasitaju preekschà uspuhstees, man pahrmesdami, lai wairak basnizu apmekleju! Atzeros wehl, ka, kad sakumu balles sahka aust un krogus balles beidsahs, un kad wisur, pat masakôs pagastinôs, isrihkotos sakumu preekus koscha tschetrbalsiga dseedaschana jautrinaja, gan no wihru koreem, gan ari no jaukteem koreem, — pee mums Jaunpilneekôs tahs lihds schim wehl naw bijis, nedz kahds to buhs dsirdejis, pat isgahjuschà gadà wehl nè. Pa pagahjuscheem Seemas-swehtkeem gan skolas behrni noskandinaja kahdas dseesminas, bet ne wis koris. Tà tad, „F. —sch—" kgs, Jums gan newaijadseja muhsu jaunekłus apwainot, ka gruhti nahkahs sasweijot pee dseedaschanas, — bet drihsak Jums waijadseja zitu pamudinat, zenstees, jau sen muhsu jaunekłu karsti ilgojoschahs wehleschanahs peepildit, un ne wis ar zitahm newalahm un darischanahm aisbildinatees. Newaijaga neweetà wahrdus leetat un wainu teem peerahdit jeb peelihdsinat, kam ne buht ta nepeenahkahs. — Pahr pahrejo, ko „F. —sch—" kgs raksta, katrs jau pats spreedihs, tà ka neturu nemas par waijadsigu, tai sinà aisbildinatees. — Muhsu paschu labuma dehl, newaijadsetu neweenam, kam ween tik wairak gars zenschahs pehz wairak atkihstischanahs un isglihtibas, truhkt sinisku grahmatu un laikrakstu; jo tos eegahdadami un aboneeredami, mehs paschi smelsimees mahzibu un ari pazelsim muhsu „tautas" literaturu us augstaku pakahpeenu. Ari beedribai nedrihkst us lasamà galda truhkt laikrakstu, bet tur waijaga wiseem Latweeschu laikraksteem atrastees, ja mas ween winai tas ir tik eespehjams. — Bet neba wis katrs war walas brihdi beedribu aissneegt. Mehs jau nedsihwojam pilsehtà, kur beedribas weegli sasneedsamas, bet us laukeem, kur dascham pat juhdses lihds turen jamehro! Jaunpilneeku X.

3. J. G.: Schihdu jautajeens lai tagad labak paleek ne-aiskustinats. Juhsu wehleschanos ispildisim. Peesuhtitos rakstus dabujahm pehz redakzijas slehgschanas.

4. M. Kr.: Dabujahm pehz redakzijas slehgschanas.

5. F. —on.: Sinojumu lasiseet nahkoschà nummurà. Mehnesi, kà leekahs, 30. Merzà esot bes paleelinaschanas glahses apskatijuschi; tamdehl gan war buht, ka esot pahrskatijuschees.

6. Sch. M., K. A., J. Kr., B. J., K. B., L. B. un L. K., Leel-Platonê: Juhsu atbildi, ruhmes truhkuma dehl, waram tikai nahkoschà nummurà pasneegt.

7. D. A.: Pateizamees par peesuhtiteem sahtibas beedribas statuteem; tos nodrukasim nahkoschà nummurà.

8. M. Jand.:
9. M. Gr.:
10. — —:
11. F. W.:
12. Sinotajs:
13. —sais:
14. S—nu Juris:
} Ruhmes truhkuma dehl — nahkoschà nummurà.

15. Wentmalneeks: Buhschanas Leischòs mums naw deewsgan pasihstamas, ka lai us Juhsu jautajeeneem waretum atbildet.

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 20. (8.) Aprilî.

100 rublu selta naudà 330 Wahzu mahrkas jeb 110 Pruhschu dahlderi.
100 „ papihra „ 241 3/4 „ „ „ 80 7/12 „ „

„Latw. Awischu" isdewejs: Dr. A. Bielenstein. Redaktors: Th. Neander.

Дозволено цензурою. Рига, 8-го Апрѣля 1891 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawà.

Sludinajumi.

Adwokats

H. W. Pawlowsky's Jelgawâ, pee tirgus platscha, Feiertaga namâ № 6, usnemahs **wisadas prahwas aisstahwet** pee wisahm teesahm. 3—1 [845]

Adwokats

barons Kleists, bijis Warschawâ par meera-teesnesi, usnemahs **wisadas prahwas** aisstahwet pee wisahm teesahm, kà ari wisadus **farakstus** isgatawot. — Adrese: Leepajâ, Korn-eelâ, Gleizmana namâ № 30. 3—2 [814]

Namdarim

un **dahrsneekam**, kas pee weegleem darbeem weetu meklè, top tahda weeta peerahdita **Laukskâ**, pee barona Klopmana. 1—1 [817]

Sausu **egles** waj **preedes**

malku

pehrt [806]

J. Greens,
Katolu eelâ № 50, Jelgawâ.

Peemineklus

no **marmora** un **granita**, kà **krustus, plates, piramides, klabus** u. t. t., peedahwâ par stipri **pasemineklahm** zenahm

A. Schraders,
Rihgâ, Masajâ Pils eelâ № 17.
[666] 10—6

Efraima Jakobsohna un dehla
buhwmaterialu krahjums Jelgawâ, Dselsszela eelâ № 5, pretim jaunajam zeetumam, peedahwâ

laschetus kalkus.

Pahrdodami 20—15
labâ weetâ esoschi **namu platschi** Leepajâ.

Us blakam schosejai esoschâ aploka (preti Baeckera drahts fabrikai, tuwu Behrendta twaika dsirnawahm, Struppa maschinu fabrikai un ne tahlu no bahnuscha un dselsszela schkuhneem un dselsszela darbnizahm) teek **platschi**, daschadâ leelumâ, pa weenam, **us nomaksu** pahrdoti. Klahtakas sinas dabonamas J. J. Sakowska tehrauda un dselss pretschu weikalâ, Leepajâ. [177]

Jauns zilweks

ar aprinka skolas mahzibu atron tuhlit **pastahwigu weetu** Schenberges apteekâ pee **Eckerta kunga.** 1—1 [891]
Turpat ari labs **dreijbenkis** pahrdodams.

Sludinajums.

Wadakses pagasta waldei, Tukuma aprinkî, ir

skrihweris

waijadsigs. — Kandidati preeksch schi amata top usaizinati, 17. Aprilî sch. g., pulksten 11ôs preeksch pusdeenas, Wadakses pagasta namâ pee weetneeku sapulzes peeteiktees.

Wadakse, 3. Aprilî 1891. [866]

Wadakses pagasta walde.

Preeksch mahldereem!

Sausas un gatawi samaltas

mahldern krahsas,

eeksch- un ahrsemes

mahldern krihtu,

ahtr'schuhstoschu fernizu, terpentinu, mahldern stehrkeles un lihmi,

Angliu un **eekschsemes**

ratu-, grihdu- un kopallaku,

pinseles leelâ iswehlê,

gatawu mahldern kiti,

karbolinejas ellu

(no puhschanas aissargadamu ellu)

pahrdod 2—1 [888]

K. Heilsbergs,
Jelgawâ, pee tirgus.

Lemseres un **Kumbru muischâs** ir **labi sehklas**

kartufeli

pahrdodami. 2—1 [892]

Warschawas kristala-, fajansa, glahses un porzelana magasina

Rihgâ, Krahmeru eelâ № 4, — Jelgawâ, Paleijas eelâ № 2,
pahri pretim Sw. Trihsweenibas basnizai,

peedahwâ if sawa bagatigi apgahdatâ krahjuma netik ween smalkakahs, bet ari weenkahrschakahs prezes, kà: **glahses, porzelanu, fajansu** un **kristalu**, kà ari **naschus** un **dakschinas, tehjmaschinas, alsenides** un wisas **galda leetas**, par pasihstami lehtahm zenahm, kà ari

kungu hutu suhtijumu,

if **Syrozeck'a slawenahs fabrikas Warschawâ**, par 3, 3½ un 4 rubk., kuras sewischki eewehrojamas zaur sawu labu isturibu.

Bankas sabeedriba

M. de la Fare & Co., Pehterburgâ,

pahrdod ar waldischanas atwehleschanu prehmiju aisleenu loses pret **ik mehnescha nomaksaschanu**, un proti:

I. eekschejahs prehmiju aisleenas loses,
kuras teek islosetas 2. Janwarî un 1. Julijâ, un

II. eekschejahs prehmiju aisleenas loses,
kuras teek islosetas 1. Merzâ un 1. Septemberî,

kà ari

muischneeku semesbankas prehmiju kihlu-grahmatas,
kuras teek islosetas 1. Maijâ un 1. Nowemberî.

Schi sabeedriba aprehkina augschâ minetos naudas papihrus **pehz tahs deenas tirgus**, kurâ tos pehrk, pagehr tik 15 rubkus eemaksas un wehlak ik mehnescha nomaksu no wismasak 5 rubkeem, **pee kam pirzejam no tahs deenas, kur tas naudu eemaksajis, katrs winnests, kas us pahrdoto losi kriht, tuhlit peeder.** — Loschu pahrdoschanu isdara un katru waijadsigo sinu isdod schihs bankas sabeedribas pilnwaris

C. Trampedach's,
sem firmas **Lankowsky un Liccop,**
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 7, Helmsinga namâ. 2—2

Gottfrieds Herrmanns,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ,
peedahwâ no **lehgera swaigas,**

labi dihgstoschas sehklas.

Kreewu sarkanâ ahbolina sehklas,
gari augoschas, dubult'tihritas, par pudu 6 rubk. 75 kap.

Kreewu sarkanâ ahbolina sehklas,
gari augoschas, II. sorte, par pudu 6 rubk. 50 kap.

Kreewu timoteja sehklas,
I. sorte 4 rubk. 50 kap.
6—6 II. sorte 4 rubk.,

kà ari **Sweedru bastarda ahbolina, baltâ ahbolina, inkarnata ahbolina, kamola sahles, smepu, plawu sahlu, milsu spargeln, agrâ ahbolina, dseltenâ ahbolina, Italijas, Anglijas** un **Franzijas rai-sahlu sehklas** un zitas

Pehterburgas-Asowas komerzbanka
Pehterburgâ
man usdewusi **pahrdot**

prehmiju aisleenas loses

pret nomaksaschanu pa dalahm.

Pahrdoschana ir no waldischanas atwehleta.

Ari apnemos **apdroschinaschanas** pret prehmiju galigu islosechanu.

Ihpaschi wehl peeminu, ka prehmiju loschu pirzejeem, lihds tee pirmo eemaksaschanu isdarijuschi, tuhlit teesibas teek dotas us to loschu winnesteem, kuras wini pirkuschi. [845]

Otto Westermann's,
agents preeksch Jelgawas,
Jelgawâ, Paleijas eelâ № 16.

Weenigâ pahrdoschanas weeta

no wisadahm **kurpju** un **sahbaku prezehm**, if Wisaugstaki apstiprinatâ beedribas fabrika preeksch mekaniku **kurpju** un **sahbaku pagatawoschanas** Pehterburgâ.

Behrnu sahbaki.
Dahmu sahbaki.
Kungu gamaschas.

Bes tam wehl:

Wislabakahs Pehterburgas gumiju galoschas leelâ iswehlê. **Leetus-sargus** no sihda, pussihda un wilnas. **Zelotaju leetas** un **wisadas smalkas ahdu prezes. Ahdas jakas** un **juchtahdas leetus mantelus. Glase, Sweedru, kungu** un **dahmu ahdas zimdus** if pascha fabrikas peedahwâ par mehrenahm zenahm

A. Chomse, [860]
Rihgâ, Schkuhnu eelâ № 4, un Jelgawâ, apaksch Kolonadeem № 104.

Sludinajums.

No **Klokas pilsehtas waldes** top zaur scho sinots, ka pee tahs **10. un 12. Aprilî sch. g.** tiks zaur issolischanu isrentetas us 6 waj 12 gadeem **Klokas**

uhdens

dsirnawas.

Isrenteschanas nosazijumi ir eeskatami pilsehtas waldes kanzelejâ.
3—3 [825]

Kam ir wehl

us wezahm wehstulehm noschtempeletas

pastmarkas

if teem gadeem no 1857.—1859. un leetati, bet wehl weseli **kuweri** ar cespeestu pasta sihmi weenâ waj otrâ pusê no **teem gadeem 1848.—1883.**, tas lai peeteizahs schihs awises ekspedizijâ, sem burteem L. K. Par wezakahm schahdahm markahm un kuwereem teek maksatas augstas zenas. 2—2 [818]

Dobelê

Dawidowska (Gulbja) weikals tagad atronahs **Freya namâ**, blakam Janschewitza weikalam. **Wisas prezes** tagad top par lehtakahm zenahm pahrdotas. [666]

Pehz tam, kad zaur ukasu no 5. Merza sch g.

5% walstsbankbiletes

no **3., 4.** un **5. isdewuma**, kà ari tahs nepagarinatas no **1. isdewuma** us **15. Juniju sch. g.** ir **ustreiktas**, es usaizinu wisus schahdu biletu ihpaschneekus, un ihpaschi pagasta naudas waldes, man schahdas biletes ihsâ laikâ preeksch pahrmainischanas pret ziteem naudas papihreem peenest, peesihmejot, ka schahda pahrmainischana ari katrâ laikâ preeksch 15. Junija war tikt isdarita.

Lihds ar to ari peedahwaju sawu bagato lehgeri **Toma miltu** un **superfosfatu** no slawenahs Ohlendorfa fabrikas, Londonê.

Otto Westermann's,
bankas agents Jelgawâ,
3—3 Paleijas eelâ № 16. [800]

J. F. Steffenhagena un dehla apgahdibâ drihsumâ isnahks:

Palihgs jaunam Latwju saldatam

preeksch kara-deenesta eemahzischanahs.

Pehz mahzibu preekschmetu pahrskata, kas jasina katram kahjneeku saldatam (Wisaugstakâ pawehle pahr kara pahrwaldi no Dezembera m. 11. d. 1880. g. № 335) ar latwisku tulkojumu sastahdita no kahda leetprateja. Ar 53 sihmejumeem.

Grahmatas nolukks ir, palihdset Latwju saldatam, kamehr tas wehl naw eemahzijees Kreewu walodu, eeguht wiswaijadsigakahs deenesta sinaschanas un pee tam atweeglinat tam Kreewu walodas eemahzischanos. Preekschmeti sakahrtoti jautajeenôs un atbildês, pirmâ puslapas pahrdalijumâ kreewisku, otrâ — latwiskâ tulkojumâ. Pehz schahdas kahrtibas Latwju saldats war, no pirmahs deenas sahkot, mahzitees deenesta sinaschanas bes zita palihdsibas. Ja wehl newar salasit un saprast Kreewu pusi, tad tomehr wehl atleek latwiskâ, pehz kuras winsch war sewim sastahdit pilnigu eeskatu no sawas jaunahs dsihwes.

Wisâs grahmatu pahrdotawâs dabonamas:

Baltijas semkopis un wina amats.

Pehz semessaimneeka Ferdinanda Breithaupta Wahzu semkopibas raksteem latwiski farakstits no **H. Blumberg.**
Maksâ 75 kap.

Bischu grahmatina,

jeb ihsa pamahzischana, kà bites Kursemê un Widsemê jakopj, farakstita no Dalbes mahzitaja **H. Kupffer.**
Maksâ 20 kap.

Masais saknu dahrsneeks,

jeb:

Derigi padomi,

kà wisadas dahrsa saknes jasehj, jakopj un seemâ jaglabâ, sehklas ja-audsê u. t. j. pr., pehz daudz gadu isproweschanas farakstija **S. Klewers,** sehklu pahrdotawas un koku skolas ihpaschneeks Durbê. Šahê klaht 3 aprises un dahrsa kalendars. (Otrâ, pahrlabotâ druka.)
Maksâ 60 kap.

Seltamahjas grahmata

jeb:

Sinatnibas magasine eeksch 3 nod. ar 1111 padomeem.

Mahju-saimneezibas nodala ar 377 padomeem, Semkopibas nodala ar 284 padomeem, Ahrstibas nodala ar 450 padomeem,

sastahdita un gaismâ laista no **Fr. Mekon'a.**
(Treschâ pahrraudsitâ druka.)
Maksâ 1 rubl. sudr.

Pawasarai

eesahkotees, peedahwajam zeen. semkopjeem schahdas leetderigas grahmatas, kuras dabujamas wisâs labakâs grahmatu pahrdotawâs:

1) **Daba kà araja skolotaja.**
Pehz F. Möhrlina no Klehtneeku Induka.
Maksâ 40 kap.

2) **Bischkopiba.**
Pehz Fr. Pfäfflina no Klehtneeku Induka.
Maksâ 50 kap.

3) **Seedini no dabas mahzibu druwahm.**
No Kr. Langwita.
Maksâ 75 kap.

4) **Plawas un winu pahrlaboschana.**
Pehz Saint Paula no J. Altschna.
Maksâ 15 kap. 3—2

Sieslacka drukatawa, Jelgawâ.

Efraima Jakobsohna un dehla
buhwmaterialu krahjums Jelgawâ,
Dselsszela eelâ № 5, pretim jaunajam zeetumam, peedawâ if sawa bagatâ krahjuma, leelâ iswehlê, wisas koku prezes **par stipri pasemineklahm zenahm.** 52—4 [799]

Af gruntzinsi

top lehti isdota **aramâ seme**, plawas un mescha seme preeksch lauku eetaisischanas Schampetrê, pee Rihgas. 5—3 [809]

Gruntsgabali

daschadâ leelumâ

ir pahrdodami pee **K. Weinberga kga**, koku andeles weetâ, aif Annas wahrteem. 2—1 [844]

Mahjas,

Jelgawas tuwumâ, top isrentetas, waj pusgraudneekeem nodotas us 15 gadeem. Tuwakas sinas Jerusalemes weesnizâ pee ekonoma **Willan'a kga.** 1—1 [819]

Polozkas pilsehtas tuwumâ ir tuhlit isrentejamas **muhra wehja**

dsirnawas,

kas jau kahdus diwus gadus ari ar suta spehku top dsihtas. Turpat ir ari wairak masu ihpaschumu ar semi pahrdodami, kà ari semesgabali us renti isdodami. Klahtakas sinas dabonamas pee Presmuschka muischu pahrwaldneeka, sem adreses: **Александръ Васильевичъ Браацъ, черезъ городъ Полоцкъ.** 3—1 [821]

Birschu muischas pagasta teesa, Jaunjelgawas aprinkî, sinamu daridama, ka pee schi pagasta peederigais **laulakais pahris Mahrtinsch un Dahrta Mednis** ir schi pagasta **lozeklu Mahrtina Wirbula** un wina seewas **Edes** dehlu,

Jahni Wirbulu,

dsim. 5. Janwarî 1882. g., meesiga behrna weetâ peenehmuschi, usaizina zaur scho wisus tos, kam kahdas pretrunas pret scho adopsiju buhtu, tahdas **wehlakais lihds 22. Maijam 1891. g.**, kursch par isslehgschanas terminu ir nolikts, pee schihs teesas peemeldet, ar peedraudi, ka wehlak meldejuschees tiks ar sawahm pretrunahm us muhschigu klusuzeeschanu atraiditi un adopzija us Baltijas priwatlikumu III. dalas 184. un 185. panta un teesu ustawa 277. panta pamata apstiprinata. [807]

Birschu pagasta teesâ, 23. Merzâ 1891.
(№ 131.) Teesnesis: M. Skasubeers.
(S.-W.) Skr.: J. Weesjan. 3—2

Efraima Jakobsohna un dehla
buhwmaterialu krahjums Jelgawâ, Dselsszela eelâ № 5, pretim jaunajam zeetumam, peedahwâ **wisu labahahs krona jumtu laktas.** 5—4 [800]

top wisleelakâ iswehlê peedahwatas. **Daschadi jauni**, kà ari **bruhketi rati, ratu lukturi, asis** un **federes.**

D. Anschkap's,
ratu buhwetais,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 12.

Leela iswehle 52—5
dahmu wasaras mehteli, dahmu wasaras jaku, jaunakahs modes, par wislehtakahm zenahm, **katunu, kretonu, zefiru, sarpinku, satinu, pusandeklu,** kà ari wasar. **bukskinu** preeksch kungu apgehrbeem un dahmu mehteleem. **Kungu apgehrbi** un **dahmu mehteli** un **jakas** top wisahtraki isgatawoti pehz jaunakahs Parises modes pee **J. A. Gottlieba**, Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 16.

Warschawas magasina,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 23, pretim realskolai. **Dahmu wasaras mehteli, jakas, kungu aluwalkus, mehteli, wasaras bukskinu** un wisadas modes **sihkas prezes,** kà **saules-** un **leetus sargus**, wasaras salmu **zepures** un Warschawas **sahbakus**, kà ari **triko taljes** un **korsetes** par lehtahm zenahm pahrdod 52—6

Warschawas magasina,
Leelajâ eelâ № 23, pretim realskolai.

Weena muischina,

ne tahlu no Jelgawas, us Meijumuischas zela, ir us wairak gadeem isrentejama. Klahtakas sinas war dabut Jelgawâ, Aleksandera weesnizâ, pee Tennes kga. 2—2 [817]

Preeksch Jahnischkes un apgabala.

Apstelleschanas
us
Latweeschu Awisehm

teek nemtas pretim **J. M. Milwidski'a pahrdotawâ, Jahnischkê.**

Печатать разрѣшается. Полиціймейстеръ Баронъ Ронпъ.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tè klaht 2 peelikumi.)

Semkopiba un saimneeziba.

Pakaldrukaschana aisliegta.

Pamudinaschana uz bischu kopschanu.

Bitite, schis masais, tschaklais kustonitis, wehl daudseem dabigi naw ihsti pasihstama. Kas ar winu kopschanu nenodarbojahs, tas tik-ko sina, ka tahs pagatawo saldo medu, pehz ka daschs saldumu mihlotajs tik kahrigs, un ari sina, ka bititei ir ass dselons, ar ko ta, eedurdama, deewsgan sihwas sahpes padara, un tamdehl no tahs bihstahs, kà no swehra.

Turedamees pee wirsraksta, gribu bischu draugeem un kopejeem, pawasarai eesahkotees, par pamudinaschanu kahdu wahrdinu sazit. Bitites, pawasaru sajusdamas, sahk postees uz darbu. Kopeji, kas juhs beedribai peedereet, waj paschi uz sawu roku puhlatees, dareet tàpat! Nahkat palihgà saweem masajeem kustonischeem, tos, zik prasdami, pareisi apkodami. Naw smahdejams, kad kahds kopejs weens pats uz sawu roku puhlahs pee schi darba, un daschs, nopeetns buhdams, pateesi eewehrojami eemahzahs, schos kustonischus kopt; bet naw ari noleedsams, ka wairak kopà, beedribà sadewuschees un weenu, otru rubli schim noluhkam upuredami, daudz sekmigaki war strahdat. — Tamdehl wispirms kahds wahrdinsch bischu kopschanas beedribahm. Tahda mums, zik sinams, jau kahdus gadus Jelgawà atronahs, un tagad jau ari pahri saru beedribas zehluschahs Dobelè un Bauskà.

Weenoschanahs stiprina un sasilda zenschanos uz labakeem panahkumeem; tamdehl, lai gan eesahkums ir wehl mass, tomehr ir zeriba, ka zaur weiklu rihkoschanos drihz schihs jaunahs beedribas spehzinasees un eewehrojamus auglus panahks.

Wezakai beedribai bija pehrn eespehjams, 2 beedrus uz ahrsemehm aissuhtit, lai, tur ar bischu kopschanu eepasinuschees, ari schè, pahrnahkuschi, pamahzitu, kà ar bitehm jarihkojahs. — Kà eesahzejeem wispirms buhtu ja-eepasihstahs ar daschadeem jaunu laiku stropeem; jo lehti un wisadâ wihsê derigi stropi, kurôs bites sausi un silti seemu war pahrlaist, ir no leela swara. Tàpat ari sinaschana, kà ar bitehm jarihkojahs, lai pilnigi tahs sawà warà dabonam, tas ir: ka sinam winas, bez skahdes, pawairot, bez ka jatura wisu wasaru zilweks pee bischu wakteschanas, kas par dahrgu isnahk, — ir nepeezeeschama. Ahrsemes bischu kopeji mums ar scho mahksku jau tahlu preekschà, un scho pamahzischanu mehs no teem 2 aissuhtiteem beedreem zeram sagaidit. Papreekschu to weenkahrschu un par derigu atsihtu un peenemtu sinaschanu is ahrsemehm gaidam, un tad, — ja beedribas naudas apstahkli to atwehl, — buhtu jarihkojahs, wispirms beedreem lehti pee-eijamus stropus gahdat, daschadus eerotschus, kas nepeezeeschami un derigi, wispirms no ahrsemehm parakstit, kà ari bischu saimes, waj weenigi bischu kehninenes likt atwest, bet pamasam arweenu gahdat, ka paschi wisu schè war pagatawot, bez leekahm isdoschanahm. — Pee medus un wasku pahrdoschanas waj pirkschanas buhs beedreem palihdset. Bez kahrtigahm sapulzehm buhs wehl no leeka bischu kopejus sapulzinat pee praktiska darba bischu dahrsà, waj ari kahdu jo mahzitu bischu kopeju issuhtit wasaru, kas lai eerahda, kà praktiski jarihkojahs. — Tahdà wihsê isliktà nauda atnesihs bagatus auglus un pabalstihs bischu kopschanu azim redsot. — Galwas beedribai ari janahk eesahkot saru beedribahm palihgà, lihdz tahs eestiprinajahs, un jagahdà, ka tahs wehl wairak zitàs weetàs top dibinatas.

(Turpmak beigums.)

Jautajumi un atbildes.

1. W. R. kungam eeksch W.: Juhs mums prasseet: Uz kahdu wihsi es waretu no sawas plawas isnihzinat wihgreeses (Spiraea ulmaris), kas leelà daudzumà ir eeweetuschahs? — Plawa ir upes malà, kahdas 20 puhra-weetas leela, kas ik pawasaras pahrpluhst ar uhdeni, bet naw purwajs. — Semes sastahwe ir pehdu beesa melnsemes kahrta, kurai apakschà peleks gluhda mahls.

Atbilde:

Leelakà dala nesahlu plawàs pasuhd, tiklihdz kà pehdejahs teek kreetni apstrahdatas. Mehflojeet plawu, issehjeet stipri labu sahlu sehklas, kurahm peemaisits ahbolinsch klaht, un apstrahdajeet tad plawu kreetni ar asahm ezeschahm. Kad Jums naw pee rokas komposts preeksch isleetaschanas, tad iskaisseet uz puhra-weetas 1 maisu Toma miltu un 1 maisu kainita; pehz tam issehjeet 15 lihdz 20 mahrzinas ahbolina un sahlu sehklas (apmehram 5 mahrzinas dseltenà ahbolina, 1 mahrzinu baltà ahbolina un pahrejo daschadas sahlu sehklas uz puhra-weetas) un krustam un schkehrsam kreetni sa-ezejeet plawu, lihdz kamehr wirspuse issskatahs it melna. Tiklihdz kà jaunee stahdi sahk augt un mehfli parahdit sawu spehku, tad nesahles top nomahktas; zitadi Jums nahksees gruhti no winahm atswabinatees. Ta ir pamatiga isdseedeschana, un ta ir ari israhdijusees par derigu. Preeksch schi gada tas jau nu gan buhs pa wehlu; Jums wairs nebuhs wakas, waijadsigo pareisi isdarit. Kad plawa jau zaur pawasaras pluhdeem top mehflota, ko Juhs paschi gan wislabaki sinaseet, tad ihpaschas mehfloschanas naw waijadsigs. Bet tà ka nesahles ir tik loti isplatijuschahs, tad war gan domat, ka plawai truhkst spehka. Ismehgineet no mums doto padomu pirms uz weenas puhra-weetas; labee panahkumi tad drihz buhs redsami.

2. K. J. kungam eeksch K.: Juhs mums raksteet:

1) Muhsu laukôs ir eeweesusees kahda giftiga sahle, — waj nu zaur (no Leischu weikalneekeem) pirkto „rai-sahli“, waj zitadi kà, to nesinu; jo sosleni un ari pa dalai wezas sosis, tik-ko tahs teek usdsihtas uz ganibu lauka, peepeschi sahk streipalot, kriht nost un ir uz weetas pagalam. Tad nu luhdsu: Kahds ir winu isskats, sehklàs un lapàs, kahds winu nosaukums, un kà man buhtu eespehjams, tahs isnihzinat?

2) Kahdas sugas apini isdotu wisu labako raschu? Kurà laikà tee stahdami? Zik leelôs gabalôs drihkst saknes sadalit, un zik tahlu tahs weena no otras stahdamas? Tahlak, zik pehdu garahm jabuht apinu maikstehm jeb kahrtinahm, un kurà laikà tee no maikstehm nonemami?

Atbilde:

ad 1. Ir daschi lauka stahdi, pehz kuru baudischanas spalwu lopi apreibst, un daschu reis no tam ari eet bojà, eekams sirgeem un rag'lopeem tas ne buht nekaitè. Bet Jums pasazit kaitigà stahda wahrdu, kas eeradees Juhsu laukôs, mums, kad Juhs mums ne-esseet no minetà stahda neweenu eksemplari peesuhtijuschi, naw eespehjams. Kad tas ir starp rudseem audsis, tad eewahktajà labibà buhs ari wina kahti un sehklas atrodami. Juhs tagad, saprotams, wairs nedrihksteet sawus putnus uz labibas rugajeem laist. Preeksch katras nesahles isnihzinaschanas laukà — naw neweena labaka lihdsekla nekà rugaju sekla nolobischana tuhlit pehz plaujas, tikai $1^1/_2$ lihdz 2 zellas dsilu. Zaur to wisas sehklas attihstahs, un kad wehlaku, rudenì, seme teek dsilu usarta, tad wisas usdihguschahs nesahles top wisdroschaki isnihzinatas. Preeksch schi darba wislabaki noder 3 waj 4 lemeschu arkls.

ad 2. Kas nu sihmejahs uz apinu audsinaschanu, tad pamahzischana, kà wini ja-audsina, schè eenemtu pa daudz telpas; tapehz mehs tagad uz scho jautajumu it ihsi atbildesim, bet apsolam, tà ka schi leeta patikkees ari wehl ziteem masgruntneekeem, kahdà no „Latweeschu Awischu“ nahkoschajeem nummureem dot plaschu pamahzischanu pahr apinu audsinaschanu. Preeksch schihs pawasaras ir jau ari pa wehlu, eesahkt apinu audsinaschanu, jo waijadsigee preekschdarbi ir jau rudenì padarami. — Labakee apini ir tà sauktee Spaltera apini, un tàpat ari Saazera apinu agrà suga. Schihs abas sugas ir tahs labakahs; winas top wisaugstaki aismaksatas un arweenu labpraht pirktas, tà ka ir wehrts, tahdus stahdus eegahdatees, lai gan wini dahrgaki makksà. — Stahdu stahdischana noteek pawasarà, kad seme jau ir peeteekoschi noschuwusi; katram stahdam waijaga buht masakais 2 lihdz 3 azim. Stahdit waijaga rindàs, un katram apinu stahdam waijaga dot 5 lihdz 6 kwadratpehdas augschanas ruhmes. Kahrtim, ap kurahm apineem jawijahs, waijaga buht 12 lihdz 15 pehdu garahm, un preeksch tam wislabaki isleetà preeschu kahrtis, kuras nomiso. Ir eewehlams, kahrtis pee laika apgahdatees, lai winas labi isschuhtu. — Tik daudz schoreis.

3. J. G. kungam eeksch R.: Juhs mums raksteet: Pagahjuschà gada „Latweeschu Awischu“ peelikumà № 49. Juhs rakstijaht pahr jaunu baribas stahdu, tà saukto mesch'plakansirni, un laipni folijaht, saweem lasitajeem preeksch schi gada peesuhtit sehklas. Tamdehl nu luhdsu, ja tahs ir dabujamas, man 1 mahrzinu no tahm peesuhtit un zaur scho lapu pasinot, zik ar wisu peesuhtischanu man naudas buhtu ja-eesuhta. — Bez tam wehl luhdsu:

1) Kahdi mehfli deretu preeksch jauna un weza ahbolina mehfloschanas?

2) Kurà laikà, un zik uz puhra-weetas?

3) Waj eewehletut, jaunà semè uz rudseem seht ahbolinu, kur kà preekschaugi ausas un rahzeni jeb kartufeli ir bijuschi?

4) Kas buhtu jadara, lai milti, kas Merzà waj Aprili teek samalti, wasarà nekodetu? Miltus es usglabaju kastès.

Atbilde:

Wiseem ismehginajumeem, kuri lihdz schim isdariti pee mesch'plakansirnu audsinaschanas, ir bijuschi tik labi panahkumi, ka no wisahm semehm tos loti daudz peeprasa, un tapehz ari schim brihscham naw ne sehklu, ne stahdu dabonams. Mums, tamdehl ka jau ruden' pee laika peeprasijahm, ir 5000 stahdu apsoliti, kurus drihsumà sagaidam. Makfa, wisus leekos isdewumus peeskaitot, isnahks apmehram 10 rubku par 1000 gabaleem. No scheem stahdeem mehs, deemschehl, wairs neweenam newaram dot, jo tee jau wisi ir aisrunati. Par mahrzinu sehklu prasija 4 rubkus augstu zenu. Ir domajams, ka ari schi leeta drihz taps lehtaka. Mehs ari katrà sinà par to gahdasim, ka dabutu no schi gada plaujas leelaku daudzumu stahdu un ari kahdu drusku sehklu. To mehs sawà laikà darisim sinamu muhsu lasitajeem; jo pateesi wehl dasch labs zits masgruntneeks wehlahs ismehginat ar mesch'plakansirneem.

Kas nu sihmejahs uz Juhsu jautajumeem, tad mehs atbildam schahdi:

ad 1. Pee wezà ahbolina war tikai runa buht no mehfloschanas pa wirsu, un sem jaunà ahbolina Juhs teescham saprotet tikai tahdu, kura sehklas gribeet issehst tikai schai pawasarà. Abôs atgadijumôs mehs Jums eewehlam isleetat Toma miltus, un kad Juhs wehlatees droschus un leelakus panahkumus, tad peeleezeet wehl klaht kainitu.

ad 2. Uz wezà ahbolina iskaiseet abus mehfloschanas lihdsekkus pawasarà, tà tad tagad, zik drihz tik ween eespehjams, lai wini zaur seemas mitrumu spehtu iskust. Ja tas noteek pa wehlu, tad, kad seme jau tapusi pa daudz sausa, waj kad pawasarà truhkst leetus, — tad mehfli gan ne-eet bojà, bet winu spehks parahdahs pa wehlu. Ja mehfloschanai buhs peepalihdset jaunajam ahbolinam, kuru tikai tagad gribeet issehst, tad tai janoteek reisà ar wirsaugu issehschanu, — tà tad pawasarà — reisà ar meescheem waj ausahm, un rudeni — reisà ar rudseem. Schai atgadijumà abi mehfloschanas lihdsekli top lihdz ar labibas sehklu sekli eekahrpiti semè. Masak nekà 1 maisu Toma miltu un 1 maisu kainita mehs ne-eewehlam isleetat; labaki jau ir, blakus pehdejam uz puhra-weetas nemt $1^1/_2$ maisa Toma miltu.

ad 3. Jaunà semè, kur jau ausas un kartufeli ir bijuschi, bet ahbolinsch wehl nè, pehdejais pirmo reis arweenu loti labi mehdz augt, tà ka war domat, ka Jums no ahbolina, kas sehts sem mehfloteem rudseem, buhs labi eenehmumi. Wezà sahlu sega buhs jau gan pawisam sapuwusi.

ad 4. Tè tikai tas war lihdset, ka miltu krahjumu beeschi pahrschkipelè, proti ik nedelas 1 reis, jau no eesahkuma sahkot. Katra tahda lihdsekla isleetaschana, kas stipri osch, lai zaur to issargatos no miltu tahrpeem, milteem kaitetu un tos padaritu pat preeksch lopeem nesmekigus. Sintenis.

Wispahrigi jautajeeni semkopjeem.

1. Waj schogad agri waj wehlu sehtà sehja labaki isdosees?
2. Waj schogad leijàs waj kalnôs buhs kuplaks augums un rascha sehjumeem un sahlei, kà ari dahrsu un saknu augleem?
3. Waj schogad isdosees koku un ogu augli, un kahdi wislabaki?

Semkopis.

---

tu peerahdisi, ka esi sawu dsihschanos un leelo kahribu pahrwarejis, — tikai zaur to tu peerahdisi sawus moralskos spehkus!“

„Sargees! Sargees!“ otra balss to wehl reis beedinaja. „Kahrdinaschanas eenihst, ir zelsch uz tikumibu!“

Tà ar sewi paschu zihnotees, Graberts bija jau otru apteeku aissneedsis. Winsch pagahja tam garam un — uselpoja weeglaki. Pehz dascheem soleem tas apstahjahs un atgreesahs atkal atpakal. Winam islikahs, kà kad kahds to buhtu ais kakla sagrahbis un schnaugtu, — kà kad wiss wina domaschanas spehks to buhtu azumirklî atstahjis. Ar ne-isdibinajameem spehkeem tas tapa wilkts atpakal uz apteeku. Winsch nebija pats wairs par sewi kungs, bet bija kahdas zitas, pahrdabiskas waras wehrgs, kura to wadija pehz sawas patikschanas. Tikai kad tas apteekà stahweja un par pudeliti ehtera samaksaja, tas nahza atkal pee pilnas samanas. Wina rokas trihzeja, kad tas naudu par ehteru uz marmora galdina nolika. Winsch wareja tik-ko runat; wina azis bija apmiglotas un leelas sweedru lahses nopileja pahr wina bahlo seju.

Tad winsch paglabaja pudeliti asotê, kà dahrgu mantu, un steidsahs projam, atpakal uz sawu dsihwokli. Pee durwim tas apstahjahs un luhkojahs bailigi uz wisahm pusehm, mekledams, waj tik kahds nebuhtu tuwumà, kas gribetu winam dahrgo pehrli atnemt un wina jaukos sapnus isposti.

Kas par laimi, ka ehters bija atkal kabatà! Nu wareja atkal pehz pascha patikschanas apreibinatees, — un winsch to ari wehlejahs darit; jo breesmigo zihninu sawàs truhtis tas wairs nespehja panest. Abas balsis, kuras weena pret otru karoja, laupija wina sapraschanu; winsch bija ahrprahtibai tuwu. Kas gan wareja apgalwot, ka jau scho nakt' wina domas nesajuktu, ka warbuht jau pehz mas stundahm tas top par ahrprahtigu, kursch nedrihkst wairs brihwi zilweku widû usturetees, bet ir ihpaschà eestahdê nododams?

Glahbinu! Glahbinu no schihm schausmigajahm bailehm, kuras winu jau tagad gandrihz par ahrprahtigu padarija!

Winsch atzerejahs, kabatà sawu glahbeju esam, ehtera pudeliti; winsch mehginaja atkal kahrtigi domat, sawu usbudinaschanu apspeest, lai masakais wina seewa neka nemanitu no draudoschahm breesmahm. Wispirms waijadseja winu pee meera aislaist, pehz kam tas netrauzets waretu sawai kahribai padotees. Tad winsch wareja, nemanits, atkal apreibinatees. Ko riht' wina seewa tam sazitu, un ko winsch ari pats pahr sewi domatu, tas bija winam gluschi weenaldsigi. Winsch wehlejahs tikai meeru, — meeru, apreibinaschanos, lai nejustu sahpes un mokas, lai aismirstu tagahtni un pagahtni!

Jau metahs tumschs, kad Graberts uz sawa dsihwokla trepehm uskahpa. Pee istabas durwim tas wehl reis apstahjahs. Kà skolens, kas nedarbus pastrahdajis, no sawa skolotaja baidahs, tà winsch tagad stahweja, nokaunejees pats pahr saweem darbeem.

Winsch baidijahs, ar sawu seewu satiktees; winsch atsina, ka tas nespehtu winas jautajoschos skateenus panest, ka tas newaretu tai droschi un newainigi azîs luhkotees.

Ar trihzoschu roku tas iswilka atslehgu is kabatas un atwehra durwis. Winsch zereja, schè sawu seewu atrast preekschà, kur ta arweenu wakarôs uz winu gaidija; tomehr tagad winsch wihlahs. Istabà nebija pehz wina iseeschanas neweens zilweks bijis, — ari wina seewa nè. To leezinaja pa grihdu isswaiditahs grahmatas, kuras tas sawà apmulschanà bija ismehtajis.

Tas winu padarija drusku nemeerigu, un tomehr winam bija ari loti patihkami, ka tuhdaf pirmajà azumirklî nesatikahs ar sawu laulato draudseni. Winsch aisdedsinaja swezi un sahka isgehrbtees. Patlaban tas bija sawu dahrgo mantu, ehtera pudeliti, paglabajis, kad durwis atwehrahs un uz sleegschna stahweja wina seewa, to ar pehtijoschahm azim usluhkodama. Ar nedroscheem soleem ta tuwojahs sawam wihram.

„Frizi!“ wina trihzoschà balsî eesahka. „Es loti preezajos, ka tu esi atkal mahjâ. Muhsu Leenina ir zeeti slima, — winai leels karsonis. Es aissuhtiju kalponi pehz ahrsta. Leenina bija pehz tawas aiseeschanas wehl itin preeziga un jautra. Pehz brihtina ta atnahza pee manis, nolika sawu galwinu manà klehpi un suhdsejahs pahr gurdenumu. Es panehmu winu uz sawahm rokahm un gribeju to eemidsinat, domadama, ka pastaigajotees wina buhs drusku peepuhlejusees, jo newareju nemaz sedomatees, ka ta tik peepeschi buhtu saslimusi. Tomehr drihz israhdijahs, ka wina ir pateesi slima. Ar asarahm azîs ta sahka waimanat, suhdsedamahs pahr sahpehm kaklà. Atnahz uz gulamo istabu un pahrleezinajees, zik loti wina pahrwehrtusees, — tu winu gandrihz wairs nemaz nepasihsi!“

Graberts steidsahs, isbihjees, uz gulamo istabu. Tur uz balteem spilweneem guleja wina lolojums, wina masà meitina, kuru tas wairak par sawu dsihwibu mihleja. Kahdas juhtas aisgrahba wina sirdi, eeraugot scho beswainigo radijumu tahdas sahpes zeescham! Kà peenaglots, tas palika pee masinahs gultas stahwam un nespehja deewsgan noluhkotees meitenes ustwihkuschajà gihmitî. Auksti drebuli winu pahrnehma, eedomajotees, zik drihz ta waretu krist nahwei par upuri. Baiku sweedri sakrahjahs uz wina nobahlejuschahs seijas. Winsch nespehja pats sawahm azim tizet; winsch domajahs tikai sapnojam.

Winsch noleezahs pahr meitenites gultinu un jautaja pehz winas sahpehm. Leenina ne-atbildeja ne wahrda; wina palozija tikai sawu sprogaino galwinu un rahdija uz kaklu.

Grabertu pahrnehma sewischkas bailes, — bailes un ruhpes pahr sawas mihlotahs meitinas likteni. Waj pateesi winai buhs sawa dsihwes gaita jau tik drihz jabeidz? Waj pateesi winam bija jau tik drihz atsazitees no sawas dahrgakahs mantas, no sawas weenigahs meitinas, kuru tas tik daudzreis bija skuhpstijis un uz sawahm rokahm lolojis, kuras newainigajàs, silajàs aztinàs tas nespehja deewsgan noluhkotees? Zik mihli ta winam katr'reis sawas masahs rozinas sneedsa pretim, winam peeglausdamahs, — un tagad wina dusoja kà nopluhkts pumpurinsch, nespehdama sawu tehwu zitadi apsweikt, kà tikai ar weenigo wahrdu: „papin'“, kas ari tikai ar mokahm un peespeeschanos isdewahs.

Wina sirds asinoja ais schehlabahm un skumjahm. Tomehr winsch mehginaja isturetees prahtigi; jo zitadi buhtu weenigi sawas seewas sirdehstus wehl wairak pawairojis.

Ar sagraustu sirdi tas steidsahs atpakal uz sawu istabu, lai pahrgehrbtos. Satreekts, nesmadams, kà apmeerinat sawu nosukumscho laulato draudseni, kà palihdset sawai mihlotai meitinai, tas staigaja pa sawu istabu. Tad tas nosehdahs pee rakstamà galda un isnehma is ta daschas papihru lapas, lai zaur darbu sawas skumjahs domas isgaisinatu. Bet kà likahs, darbs winam negribeja schim brihscham sekmetees. Bez ka panemtahs aktes buhtu luhkojis zauri, tas atlika winas atkal wezajà weetà. Nesinadams, ko eesahkt, ko darit, tas taustija, domàs nogrimis, pa galda atwelkni. Peepeschi wina roka apstahjahs pee kahdas leetas, — ta bija ehtera pudelite, kuru schè ne sen bija paglabajis!

(Turpmak wehl.)

Drupas un drusskas.

Ubadse.

Leela truhkuma laikà staigaja kahda loti nabadsigi, bet tihri gehrbusees ubadse zaur kahdu zeemu, kursch ne tahlu no kahdas bagata grahfa pils atradahs, un silteem wahrdeem luhdsa pehz mihlestibas dahwanahm — waj nu naudas, waj maises. No wairak durwim wina tapa atraidita aseem wahrdeem; retà namà winai kahdu neezigu, pat nebruhkejamu dahwanu pasneedsa. Tikai kahds nabaga semneeks aizinaja winu sawà siltà istabinà un luhdsa, lai ta wina un wina seewas nabadsigo baribu nemot par labu, un wehlak eedewa ubaidsei, projam eijot, leelu gabalu siltas maises, ko wina seewa patlaban bija izzepusi. — Nahkoschà deenà wisi zeema laudis, pee kureem nabaga nepasihstamà ubadse pehz dahwanahm bija luhgusi, tapa aizinati uz grahfa pili. Wisôs namôs waldija leeli preeki, jo pils grehfene bija wispahrigi par wisas apkahrtnes labdaritaju isgodata, un pee schahdeem dahrgeem laikeem tamdehl gan drihksteja uz labu pameeloschanu un turklaht wehl kahdu reekuschu naudas zeret. Bet zik leela bija zeema eedsihwotaju isbrihnischanahs, kad wini pils ehdamà istabà eegahja un tur bagatahm dahwanahm apkrautu galdu weetà tikai weenu weenigu masu galdinu, ar gahrdahm baribahm apliktu, redseja, eekams uz garà ehdamà galda tikai schkihwji ween stahweja, uz kureem schur un tur kahds gabalinsch sapelejuschas maisites, kahds apkrimsis kaulinsch, pahris eetruhdejuschu kartufeku, waj ari kahda sausina kliju atradahs, — bet ta leelakà dala schkihwju bija gluschi tukschi. Pils grehfene, sawus weesus apluhkojusi, eesahka tà runat: „Ta ubadsite, kura wakar pee juhsu durwim klauweja un pehz mihlestibas dahwanahm luhdsa, biju es pati. Es gribeju schinîs gruhtôs laikôs, kur nabadsineem wisbehdigaki klahjahs, juhsu lihdzeetibu un sirdis pahrbaudit; bet manas pahrbaudischanas panahkumi ir loti behdigi isnahkuschi. Tikai schee „diwi zilwezini“, pee tam uz semneeku un wina seewu rahdidama, kuri winu bija deenu preeksch tam weesmihligi sawà naminà usnehmuschi, „tee wisnabagakee wisà juhsu zeemà, mani ar mihlestibu usnehma un pameeloja, zik labi jau eespehja. Wineem par atlihdsibu es esmu likusi wisus schos gahrdumus zelt preekschà, un pee tam wehl sinamu gada-naudas summu nosazijusi, kas winu waijadsibas schais gruhtôs laikôs atweeglinahs. Bet juhs ziti nemeet par labu schihs prastahs dahwanas, kuras juhs paschi man esseet dewuschi, un eijeet tàpat issalkuschi no mana galda projam, kà juhs wakar to ubadsiti no sawahm durwim atraidijaht, un apdomajeet ari pee tam, ka ne ween es schinî muhschà, bet ka ari Deews jums

Basniza un skola.

Mahzitaja amats Sibirijâ.

Wismasakâ dała no muhsu tizibas beedreem, kas schè muhsu Baltijas gubernâs dsihwō, ihsteni sina, ar zik ne-issakami leeleem gruhtumeem Ewang.-Lutera mahzitaja amats ir saweenots Sibirijas ne-ismehrojamâs robeschâs. Weenam weenigam turenes mahzitajam tahds apgabals ir ja-apkopj, kas par pusi leelaks nekâ wisa Austrijas-Ungarijas walsts, — sinams, ar to starpibu, ka wina draudses lozekłu skaits schinî milsigâ apgabalâ istaisa tikai 4000 dwehselu.

Schis pats mahzitajs, kas, pilnôs spehka gadôs stahwedams, astonus gadus no weetas tur sawu amatu ir kopis, mums sihkakas sinas pahr sawu turenes dsihwi un darbu ir dewis. Teescham, tas darbs ir tahds, ka ari wisu spehzigako wesełibu tas ahtri war samaitat. Ik gadus winam kahdas 12 tuhkst. werstes bija janobrauz, — un wehl pa kahdeem zeleeem! Tè masajôs, itin prastajôs wahgischôs, bes sederehm, kuru kratischana ar laiku palika tihri nepanesama, — tè us masahm, gluschi slikti taisitahm, schaurahm laiwahm, kur weenumehr bija jabihstahs, ka ne-apgahschahs, — jahschus us ne-apsegloteem sirgeem, tad atkal neskaititas juhdses kahjahm, bes zeła, bes pehdahm, zaur plikahm norahm un purwaineem tukšnescheem. Ilgas deenas ne us kahdu wihsi newareja pahrgehrbtees. Wasarâ un ir pat wiszeetakâ seemas laikâ daudsreis plika seme ir weenigà gułas weeta, it ihpaschi, kad ta tahłà buhdina, kur zełotaji pa nakti grib pahrgulet, tumsibas dehł, wairs naw aissneedsama. Turklaht ilgas deenas ir japawada bes silta ehdeena. Gan zukurs, tehja un zwihbaki ir panemti lihdsa, — bet zelsch eet zaur tukscheem klaijumeem, kur uhdeni newar atrast.

Tà tad turenes mahzitajs daudsreis dsihwo it kà us weentuła salas, tahdâ weetâ, kur tuwakà pasta stanzija ir 150 werstes nost, kur tuwakais dakteris tik us 400 werstehm un tuwakà apteeka us 500 werstehm ir aissneedsami. Tanis buhdinâs, kur winam daudsreis pa nakti jaguł, winsch no ne-issakameem, reebigeem kukaineem teek mozits un sakosts, — wasaras laikâ breesmigee dunduri, spahres un leelahs duhreju muschas winam uskriht wirsû, kas pa wisu seemeła pusi, no Lapu semes lihds Kamtschatkai, ir wisleelakahs zilweku un lopu mozitajas.

Un tomehr schis pats mahzitajs leezina, ka winsch tos tur Sibirijà nodsihwotos gadus wehl turot dahrgâ peeminà; winam esot tur bijis leels un swehtibas pilns darba lauks. Daudsreis winsch esot bijis łoti aisgrahbts sawâ sirdî, redsedams, zik issalkuschi un isslahpuschi schee iskaisitee Ewang.-Lutera tizibas beedri rahdijuschees pehz Deewa wahrdu dwehseles baribas. Jau ilgu laiku eepreeksch teek mahzitaja atnahkschana zaur polizeju pasinota wiseem tanî apgabalâ dsihwojoscheem tizibas beedreem. Tad nu wini tanî deenâ no 50 lihds 100 werstu tahluma atnahk us nosazito weetu us „mahzitaja swehtkeem", — jo tà deewabihjigee łautini nosauz scho ilgi gaidito laiku. Neweena draudses lozekła no wisa apgabala netruhkst. Ja tad nu pehz kahdahm deenahm mahzitajs atkal aisbrauz tahłak, tad ne reti kahdas 10 kamanas ar zilwekeem winu pawada lihds nahkamai apstahschanahs weetai, lai ari tur buhtu atkal kahdas 100 werstes jabrauz, — tikai lai wehl otru reisi schos „mahzitaja swehtkus" waretu swehtit lihdsa. Mahzitajam pascham schihs deenas meesigâ sinâ gan naw swehtku deenas. Kahdâ gluschi tahłu atschkirtâ weetâ winsch kahdu reisi atrada tikai 6 tizibas beedrus, un, itin kà winam par spihti, 5 no wineem peedereja ikkatrs pee sawadas tautibas un saprata katrs tik sawu wałodu. Par laimi, mahzitajs bija leels walodu pratejs, un teescham ari notureja sawu sprediki 5 daschadâs walodâs, proti somisku, sweedrisku, wahzisku, igaunisku un kreewisku. Mahzibas behrni, kas jaeeswehti, pa leelakai dałai ir slikti sagatawoti un neprot neka. Kahdâ weetâ mahzitajam kahds kaleja sellis tika peewests pee eeswehtischanas mahzibas, kas pehz sawas pases un ari pehz pascha isteikschanas bija Luteraneetis, bet no Deewa wahrdeem un tizibas leetahm nesinaja tihri itin neneeka; ir pat wahrds Jesus winam bija gluschi sweschs. Tad nu daudsreis gluschi ihsâ, 3 lihds 4 deenu laikâ schahdi nemahzneeki zik nezik ir ja-ismahza, lai jel daudz-mas tiktu pee kristigas atsihschanas un nenahktu kà tihri pagani pee swehta deewgalda. Zik raischu un sirdssahpju tahds steidsams darbs mahzitajam padara, kas labpraht to swehto darbu pee schahdu jauneklu dwehselehm ilgaku laiku gruntigi jeb pamatigi buhtu strahdajis, to lasitajs gan war domatees.

Minetais mahzitajs dsihwoja Sibirijas wakara dałâ. Lai nu no turenes greeschamees tahłaki us Rihta-Sibirijas gała robeschahm. Schè skaitłi sasneedsi milsu leelumu. Wini skan tihri netizami, un tomehr naw sadomati, bet tikai isteiz pehz pateesibas, ar kahdeem milsu tahłumeem schè ir jarehkina. Lihds 1863. gadam wisa Rihta-Sibirija tikai weenam weenigam mahzitajam bija peedalita, kas dsihwoja Irkuzkas pilsehtâ. Tas apgabals, kas apaksch wina stahweja, sneedsa no 98. garuma grahda, t. i. wehl labu gabalu schaipus Jeneseijas upes, lihds Sibirijas rihta galam, t. i. lihds Behrina juhras schaurumam un Klusajahs juhras krasteem. — Zeen. lasitajam teek luhgts, ja winam tas eespehjams, kahdu landkahrti dabut rokâ un tur drusku paskatitees, kas tas par apgabalu ir. Winsch ir daudz leelaks nekà wisa Eiropa; winsch issteepjahs pahri par 178 tuhkst. kwadratjuhdsehm jeb $8^1/_2$ milj. kwadratwerstehm!

(Turpmak wehl.)

Weenprahtiba.

Weenprahtiba dara stipru. Bes weenprahtibas newar nekas ilgi pastahwet. Ari kristigai draudsei waijadsigs weenprahtibas. Kad kahda walsts sawâ starpâ eenaidâ, kà tad ta war pastahwet! Un tomehr mehs redsam tik daudz neweenprahtibas familijâs, saimês, pagastôs un draudsês, laizigâs un garigâs leetâs. Wisur, kur neweenprahtiba walda, ir wehl grehkeem leela wara. Pehz Kristus prahta dara tas, kas neweenprahtibu ne wis weizina, bet to palihds nomahkt. Bet weenprahtibu war nodibinat tikai tur, kur walda kristigs prahts un Kristus gars, — kur naw weetas łaunumam un negantibai. Labam ar łaunu newar buht nekahdas weenprahtibas. Bet kur łaudis wispahrigi dsenahs pehz ta, kas labs, tur ari eespehjams nodibinat weenprahtibu. Un us to waijadsetu dsihtees wiseem kristigeem łaudim.

Tikai is tizibas zełahs ihstà weenprahtiba. Bet ta naw ta tiziba, kas pastahw us sawu taisnibu, — schi sehj neweenprahtibu, — bet ta, kas dibinajahs us schehlastibu. Pee dascheem tizigeem tà israhdahs, ka — jo tizigaki tee top, jo masak tee peekopj weenprahtibu. Tee naw wis tschakli, weenprahtibu kopt, bet tee ir tschakli, sabiksitit neweenprahtibu. Tas newar buht ta Kunga Jesus gars. Jo muhsu Pestitajs ir pilns mihlestibas un pazeetibas, saderibas un meera. Bet wini pahrmaina tizibu ar saweem prahtojumeem. Weens grib wisu pahrlabot, un ne wis ar meeru, bet ar kildu. Un tà zełahs neweenprahtiba netik ween draudsês, bet ari familijâs. Tur eerodahs ruhktas sirdis un teesatajs gars. Bet kur Swehtais Gars ir, tur peemiht mihliba, meers, pazeetiba.

Ja gribam weenprahtibu kopt, tad mums waijaga kristigi dsihwot. Tapehz ari tas apustulis saweeno paskubinaschanu us weenprahtibu ar otro paskubinaschanu: „Staigajeet zeenigi pehz tahs aizinaschanas, ar ko juhs esseet aizinati." — Grehks schkir un posta; bet mihlestiba, pasemiba, lehniba un laipniba, satiziba un saderiba rada jauku, skaidru sirdi. Kristigam zilwekam jabuht pasemigam, lehnigam. Tas ir ihsts Kristus mahzeklis, kas nenołaujahs dusmahm un eenaidam, kildahm un nemeereem, zaur ko top daudz mihlestibas nomahkts. „Paneseet zits zitu eeksch mihlestibas," schè ir wisswarigakà mahziba, pehz kuras kristigam zilwekam jaturahs. Kad tu stahwi schehlastibâ un Kristus dsihwo eeksch tewim, un Wina gars walda tawu garu, tad tu nemaz zitadi newaresi, kà apalojuscho pamahzit ar mihlestibu, pakrituscho pazelt ar lehnprahtibu. Tapehz sargees, pahr ziteem bahrgi spreest, un gahdà zaur wahrdeem un darbeem, zaur wisu sawu dsihwi, ka tu peerahdi, ka esi meera behrns. Kur meera saite top sargata, tur turahs wisas zilweku saweenibas saites zeeti; kur tahs truhkst, tur truhkst ari wisu zitu. Zik łoti ir waijadsiga schi saite familijahm un draudsehm, — bet ar likumeem ta naw seenama. To aismet pats tas Kungs, tizigajeem ussaukdams: „Nahkat man pakał! Mahzatees no manis, jo es esmu lehnprahtigs un no sirds pasemigs; tad juhs atradisseet meeru sawahm dwehselehm!" — Pasaule ir nemeeru pilna, — bet mihlestibâ un weenprahtibâ ir meers, pehz kura sirdis ilgojahs. Kur ir tee Deewa behrni, kas paleek eeksch mihlestibas un sagahdà meeru? Mehs esam gan tschakli tur, kur waram sarausi pasaules mantas; bet waj negribetum eemantot to apsolischanu, ko Pestitajs dewis teem, kas meeru tura: „Swehtigi tee, kas meeru tur, jo tee taps Deewa behrni saukti"?

—rg.

Wakara swanis.

Jr wakarâ wiss klusu,
Tik swaigsnes mirdsinahs,
Un dabâ wiss us dusu
Zaur meegu spirdsinahs.

Jš augsta torna swanis
Jau desmit sludina,
Un koku lapâs lehni
Wehl wehsma dudina.

Noklausotees us swani,
Sirds juht ko sehrigu;
Jo pehz schihs dsihwes ari
Eeswanihs wakaru ...

* * *

Tamdehł, ak zilweks, steidsees,
Lihds laiks wehl atgreestees;
Ja grehku meegâ beigsees,
Aiš kapa sehrosees ...

Pa wehlu buhs tad gaudot,
Pa wehlu waimanat,
Ja grehku preekus baudot,
Pro'm nahwe aizinahs ...

Tamdehł pee laika steidsees,
Pirms sawu gaitu beidz;
Jš grehku walgeem raisees,
Pirms nahwe tewi sweiz ...

Ja, brihws no grehku waras,
Pee Deewa turesees,
Tad ar' pee kapa malas,
Jo laimigs jutisees!

Schneideru Jahnis.

---

nahkamâ saulê to atlihdsinahs, ko juhs scheitan łauna darijuschi, un apzereet pee laika, ka tas wahrds: „„Ko tu scheitan sehsi, to tu tur atkal płausi!"" — jums sawu muhschigo pateesibu nedod isbaudit!"

Ja Deews gribehs.

Kahds jautrs audeklu wehweris, kursch sawu nopelnito darb'algu labpraht preeksch tà sauktahs sałahs dsihwes usupureja, bija daschas nedelas pee weena audekla uszihtigi strahdajis, un tagad winam waijadseja wehl tikai daschus schahweenus ar sawu schautuwiti taisit un — tad bija sawu darbu beidsis. Tas bija sestdeenas pehzpusdeenâ. Winsch wareja wehl schodeen audeklu nogreest, sawu darb'algu par to sanemt un rihtâ jautru swehtdeenas pehzpusdeenu sagahdatees. „Seewin'," winsch sauza, „es buhschu ar sawu darbu drihs gataws!" — „Ja Deews gribehs," wina deewabihjigà seewa atbildeja. — „Un ja Winsch ari negribetu," wehweris atsauzahs, „es tomehr kluhschu gataws!" — Winsch sahka nu it sparigi sawu schautuwiti no weenas puses us otru pusi schaudit; weens meteens nahza pa daudz spehzigi un — schautuwite guleja apaksch stellehm! Wehweris par sawu ne-isweizibu łoti sadusmojahs, lehza no sehdekła pehz saudekles, bet, par nelaimi, kahjas sameschgejahs paminâs un — tas dabuja tà krist, ka pahrlausa kahju. Un nu aisgahja seschas nedelas, lihds winsch dabuja sawu audeklu nobeigt.

Kaut kas preeksch muhsu skolneekeem.

Ap seschpadsmitâ gadu simtena widu dsihwojis kahds skolas preekschneeks, Trotzendorfs wahrdâ, Schlehsijâ, kursch bijis leelu slawu eemantojis, un ne reti pee wina bijuschi sanahkuschi łoti daudz skolneeku no wisadahm kahrtahm un semehm, tur mahzitees. Winsch bijis leels sawadneeks. Skolas istabâ eegahjis, winsch mehdsis sawus skolneekus tà usrunat: „Labdeen, juhs keisariskee un firstu slepenpadomneeki, juhs burmeisteri un rahtskungi, juhs tirgoni un krahmneeki, juhs deedelneeki, ubagi, bendesmaisi un plukatas!" Bet tad winsch ari katru reisi peesazijis klaht: „Par wiseem tahdeem, pehz sawas wehlakas usweschanahs, juhs wareet kłuht." Zerams, ka winsch ari nebuhs peemirsis sazit, ka wini ari par Deewa behrneem, par swehteem zilwekeem un debess mantineekeem war tapt, ja wini to tikai wehlahs.

Tuwaku mihlestiba.

Grehsene Marina, Româ, gribeja kahsas taisit un pastellejahs bruhtes apgehrbu Parisê par 12 tuhkst. franku. Ap to laiku notikahs Nizas apkahrtnê leela semes-trihzeschana, kura daudz tuhkstosch' zilweku padarija nelaimigus un gluschi nabadsinus. Grehsene Marina zaur telegrafu tuhlit atsazijahs no sawa pastellejuma un to naudu aissuhtija scheem nelaimes zeetejeem. „Ar kahsahm usgaidisim," wina sazija sawam bruhtganam, „lihds nelaimigo asaras buhs noschuwuschas."

Kà kristigam zilwekam buhs gehrbtees.

Anglu mahzitajs Nutons bija reis łoti nopeetni spredikojis pahr apustuła Pehtera 1. gr. 3 nod. wahrdeem. Ne ilgi pehz tam peenahza pee wina kahda augstakas kahrtas kundse, tam jautadama, lai winsch tai jo skaidraki aprakstitu to apgehrbu, kà lai ta pehz sawas kahrtas gehrbjahs. „Godajamà kundse," mahzitajs winai atbildeja, „gehrbjatees un uswedatees tà, ka tahs personas, ar kurahm juhs bijaht weesibâs kopâ, wehlak wairs ne-atminahs, kahdas drehbes jums bija mugurâ."

Wahrpuła Andrejs.

Leffinga pasakas.

1. Wehrsis un breedis.

Kuhtrs wehrsis un naigais breedis ganijahs kopâ kahdâ pławâ. „Breedi," wehrsis sazija, „kad lauwa mums usbruktu, tad turesimees abi kopâ winam pretim; zihnisimees, ko spehsim." — „To nu gan nedomà," breedis atbildeja; „jo kapehz lai eelaischos bailigâ zihninâ ar lauwu, kad es it droschi waru no wina isbehgt!"

2. Ehselis un wilks.

Ehselis satika issalkuschu wilku. „Apschehlojees pahr mani," ehselis sazija drebedams; „esmu nabaga slims kustonis; paskatees tik, kahds leels dadsis man eeduhrees kahjâ!" — „Pateesi, man tewis schehl," wilks atbildeja, „un mana sinamà sirds mani skubina, tewi atswabinat no schihm sahpehm." — To sazijis, wilks saplehsa ehseli.

3. Eselis kopâ ar lauwu.

Kad ehselis gahja kopâ ar lauwu, kas winu bija panehmis lihdsa par medibas tauri us meschu, winu satika kahds zits pasihstams ehselis un tam ussauza: „Labdeen, brahl'!" — „Nekauna!" skaneja par atbildi. — „Un kapehz?" otrs ehselis jautaja. „Waj tu tapehz, ka eij kopâ ar lauwu, esi labaks par mani? Waj tu esi kas wairak, nekà tik ehselis?"

4. Apsargatais jehrs.

Hilaks, funis is wilku sugas, apsargaja kahdu rahmu jehru. Winu eeraudsija Likods, kursch ari no purna, spalwas un ausim isskatijahs lihdsigaks wilkam, nekà funim, un metahs winam wirsû. „Wilks," winsch kleedsa, „ko tu dari schim jehram?" — „Wilks esi pats!" Hilaks atkleedsa. (Suni weens otru domajahs par wilku). Projam, jeb tu dabusi sajust, ka es esmu wina apsargatajs!" — Nu Likods grib ar waru atnemt jehru Hilaksam, bet Hilaks to atkal nedod, un nabaga jehrinsch — slaweni apsargataji! — top raujotees saplehsts.

5. Aita.

Kad wezo Greeku wirsdeews, Jupiters, swineja sawus saderinaschanahs swehtkus, un wisi dsihwneeki atnesa winam dahwanas, tad wina seewa, deeweete Juno, pamanija, ka tikai aitas truhka. — „Kur gan aitina palikusi?" deeweete jautaja. „Kapehz schis rahmais kustonitis kawejahs, atnest mums sawu labprahtigo dahwanu?" — Sunis pazehla sawu balsi un runaja: „Nedusmojees, deeweet'! Wehl schodeen es redseju aitu; wina bija łoti nosukusi un dikti brehza." — „Un kapehz aita brehza?" deewete jautaja łoti lihdsjuhtigi. — „Es, nabadsite!" tà wina runaja. „Man tagad naw ne wilnas, ne peena, — ko lai es Jupiteram dahwinaju? Waj lai es weenigà aiseimu tukschâ pee wina? Aiseeschu labak pee gana un luhgschu, lai tas upurè winam mani paschu?" — Un no semes pazehlahs lihdz ar gana luhgschanu upuretahs aitas duhmi zaur mahkonahm, kà salda smarscha Jupiteram. Un Juno buhtu tagad raudajusi pirmo asaru, kad nemirstigu azi asara spehtu slapinat.

6. Ehrkschkis.

„Bet kapehz tu tik teepigi saplosi garam gahjeju drehbes?" kahrklis jautaja ehrkschkim. „Kahds labums tew no tam nahk?" — „Labums nekahds. Es gribu tik saplosit drehbes."

—rg.

Prot jau kauletees.

Wezais Jankelis: Nu, masais Jankel', ko tu schodeen skolâ esi mahzijees?

Jaunais Jankelis: Reisinaschanas rehkinumu esmu mahzijees.

Wezais Jankelis: Nu, zik tad ir diwi reis diwi?

Jaunais Jankelis: Diwi reis diwi ir seschi.

Wezais Jankelis: Tas jau tà nemaz naw!

Jaunais Jankelis: Sinu gan; bet to ari sinu, ka tu man tuhlit diwus nokaulesi nost!

÷

Prahtuła.

(No Schneideru Jahņa.)

Ja sobus gribi dascham rahdit asi,
Tad eepreeksch sawai „gudrib's paunai" prasi,
Waj zeeti tee un ihsto ferdi kodihs,
Jeb mihksitschauki — pee misas nodils.

Pawasara.

1.

Jau saule silda jauki,
Pluhst uhdens strautinâ,
Un sneegâ tehrptee lauki
Jau rahdahs kailumâ.

2.

Ar' zihrul's dseed it jautri,
Jau seema gaitu beidz ...
Wiss salos koschi, jauki
Un seedons muhs apsweiks.

Wabbinu Jahnis.

Palindroms.

(Usdewis Klawas Alfreds.)

Reis seemełôs kehninsch waldija
Pahr walsti ne wisai leelo,
Tas mirstot meitinu atstahja ...
Nu abu dwehs'les Deews meelo.

Schi kehnina ziltswahrds minets teek
Zaur meitas liktena sodu;
Jo muhscham pasaule schkehrschłus leek,
Lai otram laupitu godu.

Scho ziltswahrdu lasot otradi,
Mums rahdisees jauka weeta,
Pee kuras sehd rihmju kaleji,
„Lai labak eetu ta leeta".

(Usminejums 17. nummurâ.)